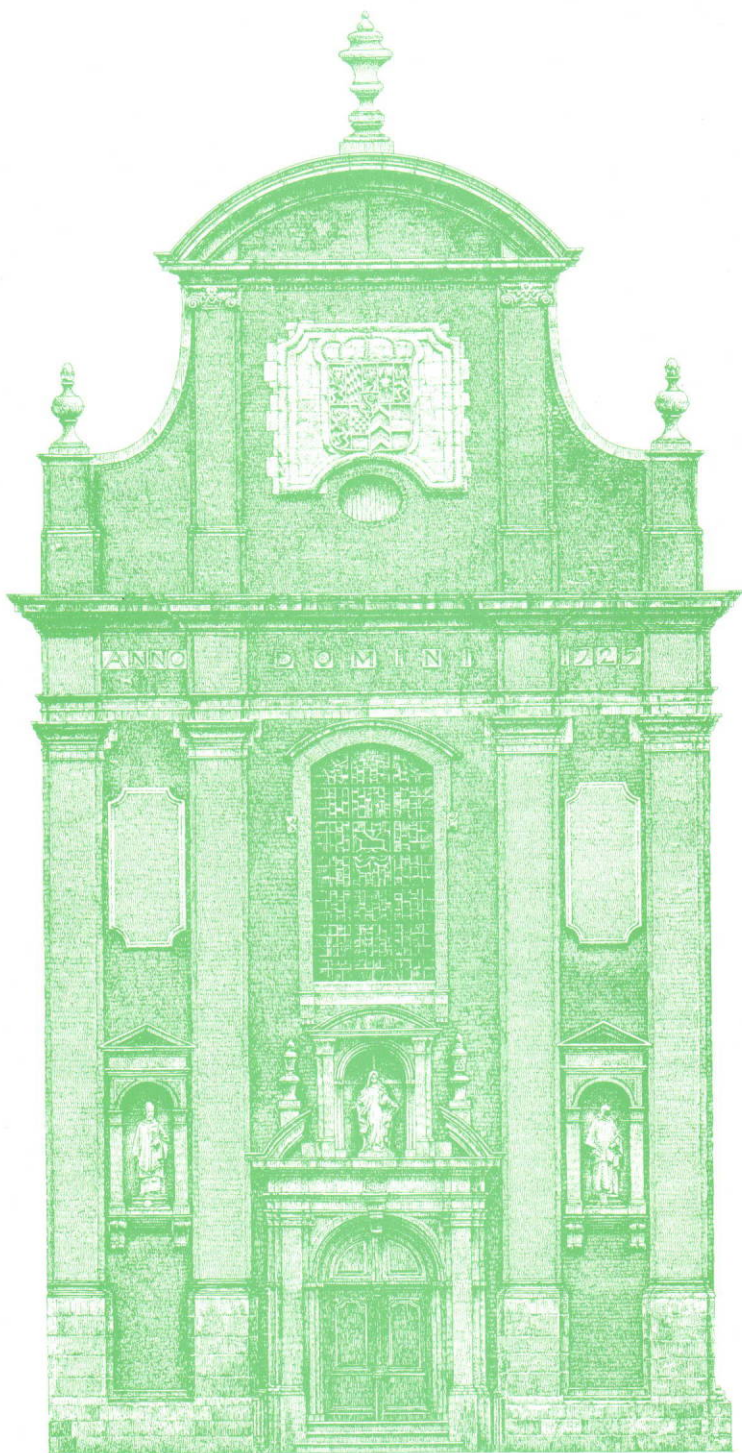

eertijds

29ste jaargang - nr. 2 - juni 1997

EERTIJDS

29ste jaargang - nr. 2 - juni 1997

Driemaandelijks tijdschrift van Oud-leerlingenbond
Klein Seminarie, Zuidstraat 27, 8800 Roeselare
Tel. (051) 22 15 24 - Fax (051) 24 37 66
Bankrekening: 712-7702159-54

Verantw. uitg. Raf Parent
Zilvermolenstraat 29, 8800 Roeselare

Beschermleden : 1.000 fr.

Steunende leden : 700 fr.

Leden : 500 fr.

Gunsttarief 300 fr. voor abiturienten

Redactieploeg: Johan Brusselaers, Willy Creytens, Marc Olivier, Raf Parent,
Johan Plets, Marc Vandoorne, Joost Vanbrussel.

INHOUD

- Redactioneel	1
- Contactueel	
- Klasfoto's abiturienten	2
- Eertijds	
- Het is hier allemaal nog te zien ... een foto-artikel, door Robert Vanackere	5
- Op de man af	
- Audiovisueel priester doorgelicht, door Joost Vanbrussel	12
- Kaleidoskoop	
- Concurrentie, door Lieven Vandekerckhove	22
- Wanneer spellen meer is dan een spel, door Aurel Sercu	25
- Met jonge mensen op wegen van toekomst, door Kris Pouseele	32
- Sint-Juliaan der Vlamingen, door Henk Laridon	34
- Prikbord	37
- Uit de post	38
- Bond-ig	
- Zo d'ouden zongen ..., door Peter Malisse	39
- Het Amaat Vynckefonds	42
- Onze denksport, door Jan Debels	43
- Kunstwerk, door Isidoor Godderis	46
- Familieberichten	47

Redactioneel

KLEIN SEMINARIE OP DE EUROPESE TOER EERSTE UITWISSELING MET HET GYMNASIUM WESTERSTEDE

Tijdens het schooljaar 1996-97 zet het Klein Seminarie zijn eerste stappen op het pad van de Europese uitwisseling. Voor de werkgroep Europa, bestaande uit de directeurs K. Pouseele en M. Vandoorne en de leerkrachten A. Decroos, R. Kindt, G. Spyns, J. Strobbe en F. Vandevelde, is het de realisatie van een lang gekoesterde droom. Een eerste poging om in de lente van 1996 uit te wisselen met de Grammar School uit het Engelse Beverley moest op de valreep afgeblazen worden. Met het Gymnasium uit het Noord-Duitse Westerstede werd dit jaar een degelijke partner gevonden.

De tijd toen men in Hooglede geboren werd, in het college school liep, de streek even verliet voor hogere studies en legerdienst, en daarna tot aan zijn pensioen in het Roeselaarse aan het werk ging is reeds lang voorbij. Een leven uitbouwen onder de eigen kerktoeren kan niet meer.

Een Europees uitwisselingsproject opent heel wat perspectieven. In de eerste plaats is er de verrijking van de talenkennis. Het verblijf in gastgezinnen, waarbij de deelnemer als het ware in een bad van de vreemde taal ondergedompeld wordt, is hierbij van onschatbare waarde, en speelt ook een belangrijke rol als blikopener. In het vreemde gezin kan immers ook volop kennis gemaakt worden met de leefwereld en cultuur van het gastland. Dit aspect komt zeker ook aan bod in de keuze van de projecten waarmee de beide uitwisselingsweken inhoudelijk opgevuld worden. Het Klein Seminarie koos hier doelbewust voor creatieve projecten, waarbij het cognitief-inhoudelijke van het gekozen project slechts een aanzet mocht zijn voor een appel aan de creativiteit van de deelnemers. In februari trok een groep van 38 jongens uit het vijfde en zesde jaar naar Westerstede. Daar werd gewerkt rond thema's als biologie (het Moor- of turfgebied typisch voor de streek), geschiedenis (het Hanseverleden van de buurstad Bremen) of taal (de verbanden tussen West-Vlaams en Platdeutsch, langs onder meer Guido Gezelle). Muziek en een uitwisselingskrant werden ook gemaakt.

Bij het tegenbezoek eind april kozen we voor één project, dat van de Grote Oorlog '14-'18 en de sporen die de eerste Wereldbrand in onze streek naliet. Bezoeken aan oorlogsmonumenten van beide strijdende partijen, aan een poëziemanifestatie door leeftijdsgenoten in leper en het planten van een vredesboom op de IJzervlakte spraken de gevoelens van de 38 Vlamingen en 42 Duitsers voldoende sterk aan om ze uit te werken in poëzie, muziek, theater, foto en video. De kwaliteit van het gepresteerde werk werd afdoende bewezen tijdens een aangrijpende slotmanifestatie in de traphal van het gebouw aan de Botermarkt op donderdagavond 24 april.

Daar werd ook het speciale nummer van de Krant van West-Vlaanderen gepresenteerd, dat zes deelnemers met de medewerking van directeur Eddy Brouckaert en zijn redactie tijdens de uitwisselingsweek konden samenstellen.

De werkgroep Europa wil het niet bij deze eersteling laten. Daarnaast blijft de werkgroep zoeken naar nieuwe partners. In deze optiek is het Klein Seminarie op 21 mei 1997 ook gastheer voor een internationaal congres waar, samen met het Rectorat de Lille, de stichting Ryckvelde, het provinciebestuur en de Franse ambassade, naar uitwisselingsmogelijkheden gezocht wordt met de regio Nord/Pas-de-Calais in het kader van het Europese Interreg-programma.

*Rob Kindt
leraar*

Contactueel

Weerom loopt een schooljaar ten einde... Een nieuwe horizon wenkt. Veel geluk, jongens.

KLAS 6 MODERNE TALEN-WETENSCHAPPEN

Vlnr.:

1° rij: Dhr. Rogier Deckmyn - Dhr. Karel Dumont - Directeur Kris Pouseele - Onderdirecteur Marc Vandoorne - Dhr. Raoul Boucquey - Dhr. Lino De Roo.

2° rij: Michiel Van Tornout - Seth Van Hooland - Wouter Mortier - Kevin Vancoillie - Alexander Corne.

3° rij: Matthijs Roets - Stijn Nuytens - Jeroen Buyck - Wim Desaele - Karel Vandenbussche.

4° rij: Arne Vanhaelewyn - Jürgen Lamsens - Tom Callewaert - Tom Verlinden.

KLAS 6 ECONOMIE-MODERNE TALEN

Vlnr.:

1° rij: Dhr. Rogier Deckmyn - Dhr. Dries Bekaert - Onderdirecteur Marc Vandoorne - Directeur Kris Pouseele - Dhr. Peter Lezy - Dhr. Raoul Boucquey.

2° rij: Tomas Vanden Bulcke - Olivier Myngheer - Wim Neyrinck - Kurt Termote - Koen Lebegge - Thomas Bostoën - Wesley Eggermont - Kevin Cuveele.

3° rij: Matthias Rodeyns - Hein Vergote - Tomas Dumont - Mathias Vandeghinste - Benedikt Thoen - Frederic Vanderheere - Bob Neyrinck.

4° rij: Koen Benoot - Wouter Debrauwer - Tom Deroo - Dieter Roussel - Dries Vanneste - Adelbrecht Commeyne.

KLAS 6 LATIJN-WISKUNDE A + 6 WETENSCHAPPEN-WISKUNDE A

Vlnr.:

1° rij: Dhr. Raf Parent - Dhr. Rogier Deckmyn - Onderdirecteur Marc Vandoorne - Directeur Kris Pouseele - Dhr. Robert Vandewaeter - Dhr. Raoul Boucquey - Dhr. Lino De Roo - Dhr. Marc Olivier.

2° rij: Wouter Filileux - Jan Vandaele - Koen De Roo - Brecht Degryse - Lieven Vankeirsbilck - Stijn Cools - Peter Vanparys.

3° rij: Pieter Vandooren - Bernard Vermeersch - Bert Vandenbergh - Kristof De Smet - Pieter Withouck - Manuel Delaere.

4° rij: Dieter De Smet - Jan De Kock - Bart Allaert - Kristof Decoene - Nicolas Dumoulin - Thomas Huyghe - Luk Verhelst.

KLAS 6 WETENSCHAPPEN-WISKUNDE B

Vlnr.:

1° rij: Dhr. Rogier Deckmyn - Dhr. Dries Bekaert - Onderdirecteur Marc Vandoorne - Directeur Kris Pouseele - E.H. Henk Laridon - Dhr. Raoul Boucquey - Dhr. Peter Lezy.

2° rij: Dhr. Karel Dumont - David Keirsebilck - Jeroen De Gussem - Martijn Vandevijvere - Davy Verbeke - Bert Ghesquière - Frido Roose - Dhr. Lino Deroo.

3° rij: Dries Pattyn - Pedro Leman - Jürgen Priem - Tom Baekelandt - Bart Desender - Wim Van Gansbeke.

4° rij: Kobe Naessens - Pepijn Deboscher - Brecht Lambrecht - Alexander Bollaert - Adriaan Seynaeve - Siem Vandevelde - Daan Scheldeman.

KLAS 6 ECONOMIE-WISKUNDE + LATIJN-WISKUNDE B

Vlnr.:

1° rij: Dhr. Rogier Deckmyn - Dhr. Daniël Leuridan - Dhr. Marc Olivier - Directeur Kris Pouseele - Onderdirecteur Marc Vandoorne - E.H. Henk Laridon - Dhr. Peter Lezy - Dhr. Lino De Roo.

2° rij: Dimitri Decler - Wim Huyghebaert - Brecht Van Gampelaere - Bart Stragier - Alexander Vandenweghe - Gerolf Tournicourt - Pieterjan Vermoortel - Bert Verstraete - Brecht Decaestecker - Bart Timmerman - Francis Vanmarcke.

3° rij: Dirk Lafaut - Kevin De Meulenaere - Dieter Boone - Steven Withouck - Jan Ameloot - Dries Callewaert - Frederik Vermander.

4° rij: Pieter Raes - Elias Lievens - Alexander Logghe - Brecht Viaene - Kristof Vansteeland - Xavier Vandoorne - Ruben Wullaert.

KLAS 6 GRIEKS-LATIJN + 6 LATIJN-MODERNE TALEN + 6 LATIJN-WETENSCHAPPEN

Vlnr. :

1° rij: Dhr. Raf Parent - Dhr. Rogier Deckmyn - Dhr. Marc Olivier - Onderdirecteur Marc Vandoorne - Directeur Kris Pouseele - E.H. Henk Laridon - Dhr. Raoul Boucquoy - Dhr. Peter Lezy - Dhr. Lino De Roo.

2° rij: Dhr. Dirk Verbeke - Francis Vanbrussel - Xersces De Belder - Pieter Vandamme - Kristof Dewilde - Kurt Ramon - Dirk Moyaert - Tom Bouckaert - Dhr. Robert Vandewaeter.

3° rij: Steven Keirse - Francis Lybeer - Pieter Bevers - Klaas Wildemeersch - David Vandeweghe.

4° rij: Jochen Seys - Bram Bruggeman - Bart Vandevyvere - Frederik Vandenbussche - Dieter Van Damme - Stijn Brouckaert.

Eertijds

HET IS HIER ALLEMAAL NOG TE ZIEN ... EEN FOTO-ARTIKEL

Zo ziet er het onlangs mooi herstelde wapenschild van Johann-Wilhelm van Neuburg uit, hoog in de voorgevel van onze collegekerk. Die Johann-Wilhelm was een afstammeling van Wolfgang Wilhelm, heer van Wijnendale en Roeselare. Deze Wolfgang Wilhelm had in 1635 de grond geschonken waarop nu onze school en kerk staan.

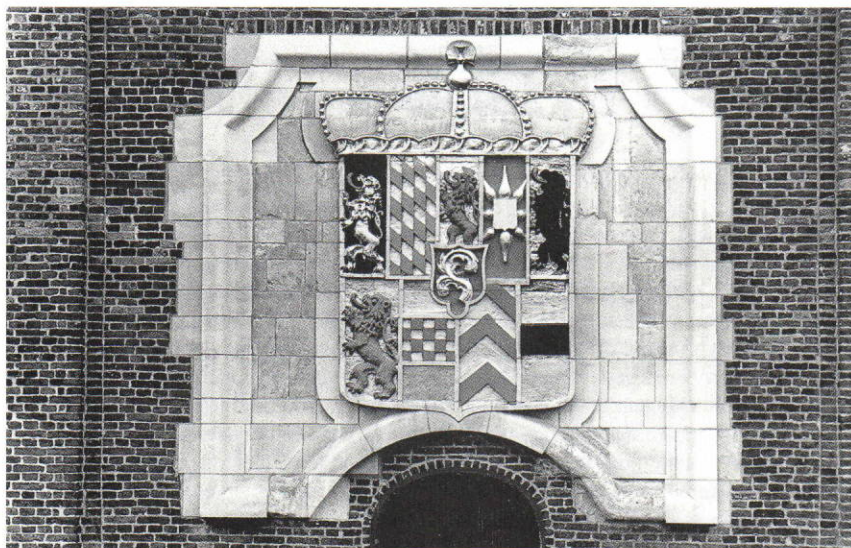

Foto 1

Het schild werd daar aangebracht in 1749 door de Eremieten van de H. Augustinus die hier hun klooster hadden. Het is een mooi stuk. Het bevat schilden van negen gebieden. De relaties tussen paters en hertog bleven blijkbaar lang goed, vermits het schild meer dan honderd jaar na de schenking werd aangebracht.

Eerlijkheidshalve moet gezegd dat ook de hertog-schenker zijn profijt deed met de schenking. Op dat ogenblik van de schenking had hij voor iets de steun nodig van de Spaanse koning Filips IV. Die was toen in volle strijd gewikkeld met de protestanten alhier. Door een grote schenking te doen aan een katholieke kloosterorde zou de hertog in 's konings gunst komen en allicht de gewenste steun verkrijgen.

Allicht kleeft er smeergeld aan onze kerk? (Zie foto 1)

Foto 2

1725: het jaar waarin de bouw van de kerk een aanvang nam. Ze zou slechts voltooid worden in 1737. Zij staat er nu 260 jaar. Ze is aldus veruit het oudste gebouw van onze school. Toch was de kerk niet het eerste gebouw dat de paters Augustijnen hier oprichtten. Zij verbleven hier reeds in 1635, datum van de schenking door de hertog van Neuburg. Tot 1737 hebben ze het gesteld met een kleinere kerk. Ook dit feit - zoals zoveel andere feiten betreffende onze kerk - hield verband met de Europese geschiedenis van toen. De gehele zeventiende eeuw was niet gunstig voor grootse ondernemingen hier. Tot 1678 lag Roeselare op de woelige grens tussen de Spaanse Nederlanden en Frankrijk. Achteraf, en dat tot 1713, behoorde onze stad hier zelfs aan Frankrijk. Slechts na dat jaar konden de Habsburgers hier weer vaste voet krijgen en was de hertog van Neuburg weer onze goede heer. Het jaartal 1725 in de voorgevel van onze kerk getuigt alsook van een grote opluchting bij onze mensen in die jaren. Een van de gedenkwaardigste gebouwen van onze stad rees hier toen uit de grond. (Zie foto 2)

Foto 3

Deze ondergrondse ruimte is allicht de meest mysterieuze ruimte van onze school. De leerlingen horen in de loop van hun collegejaren hier al eens spreken over de 'crypte'. Weinigen krijgen ze te zien. De foto vult bij velen een lacune... De crypte bevindt zich onder het middelste gedeelte van het koor van de kerk. Ze strekt zich uit over de gehele breedte van het koor. Ze was uitsluitend bestemd als begraafplaats voor de kloosterlingen. Ze kwam in 1733 gereed. Ze is heel eenvoudig van plan: een overwelfde gang, elf meter op vier. De helft ervan wordt ingenomen door rijen grafnissen, drie boven elkaar. (Zie foto 3)

Foto 4

De middelste nis in de bovenste rij is tot op heden nog altijd open. Bij iedere begrafenis werd de kist van in de kerk in die nis geschoven. Even later werd de kist in de juiste nis geplaatst. De laatste pater die er bijgezet werd, werd dat in 1788. Inderdaad: de Europese geschiedenis liet zich hier weer voelen: de Franse Revolutie. In januari 1797 werden de paters hier uit hun klooster gezet. Het is tweehonderd jaar geleden. (Zie foto 4)

Foto 5

Ook de eerste wereldoorlog liet hier sporen na. Duitse soldaten hebben in februari 1918 zestien grafnissen opengebroken, op zoek naar schatten. Ze waren beginnen graven in de sacristie. De opening die zij toen maakten, is allicht de opening die wij nu nog kunnen gebruiken - de enige - om in de crypte te komen. (Zie foto 5)

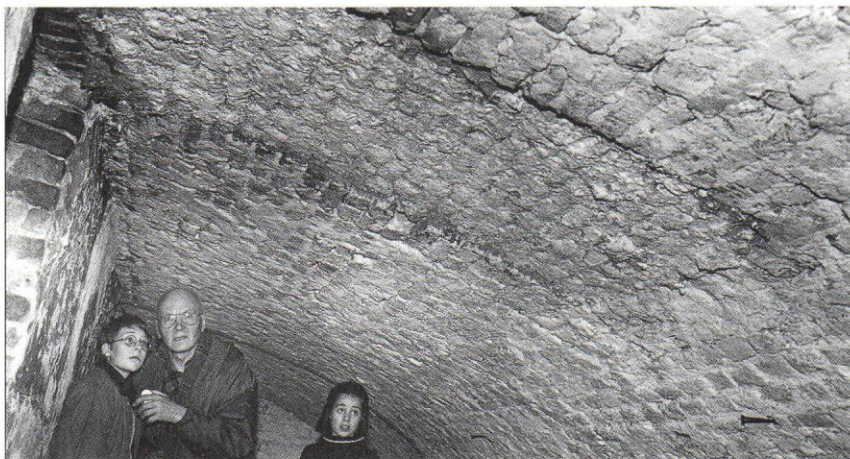

Foto 6

Uiteraard zijn er in het gewelf van de crypte nog sporen te zien van die toegang van uit de kerk. Er werd daar een apart stukje gewelf aangebracht. Het gewicht van de sluitsteen werd er deskundig opgevangen.

De steen zelf toont een mooi Latijns gebed, onze latinisten van toen waardig.

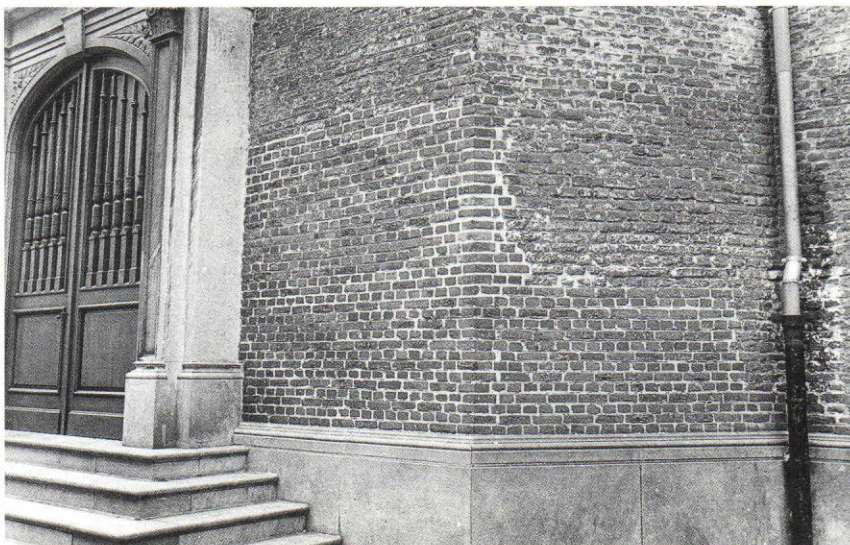

Foto 7

Een stukje noordelijke buitenmuur van onze kerk. Langs de binnenkant ervan heeft men het rond stuk muur tussen kruisbeuk en schip.

Die buitenmuur vertoont sporen van verbouwing. Hier zat vroeger inderdaad een eerder kleine zijdeur. Dat was ook het geval aan de zuidelijke kant van de kerk, op dezelfde hoogte.

Van een groot zijportaal, zoals dat van nu, was toen nog geen sprake. Dat kwam er eerst in 1962. Wel was er voor 1962 hier ergens een zijdeur, maar niet deze die in het rond stuk muur zat. Die was toen al dichtgemetseld.

Een welwillend lezer zal ons zeker willen inlichten over die noordelijke zijdeur van voor 1962. We weten alvast dat er tegen de noordelijke muur van de kruisbeuk tot 1905 een mooi zijaltaar gestaan heeft, met erboven het schilderij 'Sedes Sapientiae' (nu te bezichtigen op een andere plaats in de school). De mysterieuze zijdeur kan er slechts na 1905 gekomen zijn... (Zie foto 7)

Foto 8

Op 1 oktober 1918 stortte het dak en het torentje van de kerk in. De kerk brandde geheel uit. Doksaal, altaar en wat er van het orgel ter plaatse gebleven was, brandden op. De bepleistering van de muren werd door de vlammen opgewreten.

Het was triestig om zien. De foto's van toen tonen een zwartgeblakerde ruimte.

De vernieling was totaal.

Men zal dan ook nooit genoeg de stevigheid prijzen van het mooie stenen gewelf van onze kerk. De vlammen erboven en de vlammen eronder waren niet fel genoeg op 1 oktober 1918. Het gewelf is er nog altijd. Onlangs doorstond het nog een deskundige test.

Dat een van de brandvensters de brand dan overleefde, is bijna een wonder te noemen.

Het Augustinus-venster is er ook nog altijd, weliswaar getekend door brandkleur: levende getuige van een inrieste gebeurtenis. (Zie foto 8)

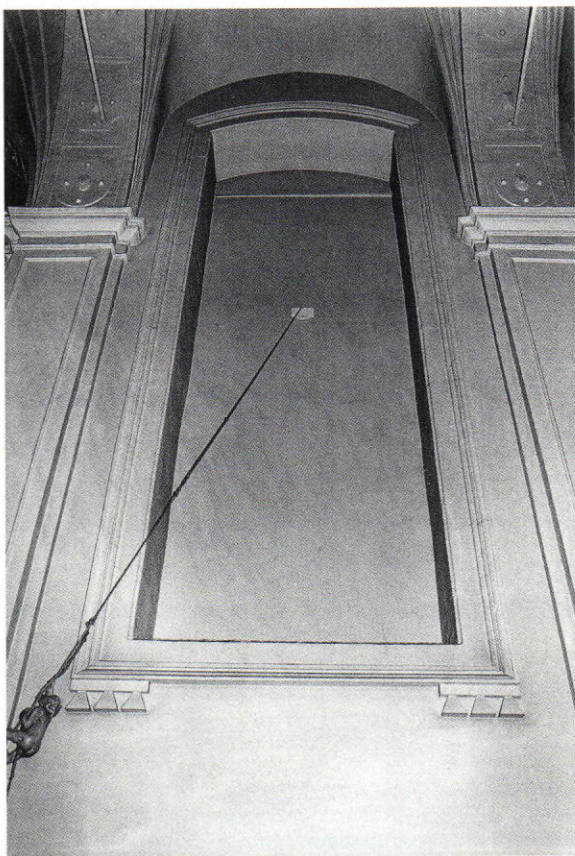

Foto 9

Dit blind venster bevindt zich aan de zuidelijke kant van de kerk. Vroeger waren zelfs alle vensters aan die kant blind. Er stond een gebouw tot op die hoogte tegen de kerk aan gebouwd. Ook na de verwijdering van dat gebouw bleef dit venster blind. Men had immers een vleugel van het kloostergebouw intussen op die plaats tot tegen de kerk aangebracht. Vroeger wist men dat kale vlak min of meer aan het oog te onttrekken. Men had de preekstoel daar tegen de wand aangebracht: een preekstoel zonder voet, tamelijk hoog. Men kon eronder passeren. De 'hemel' ervan - die opbrandde in oktober 1918 - kwam juist boven de vensterbank. Het geheel was heel kunstig aangebracht, een lust voor het oog. Men zoekt nu blijkbaar een andere plaats voor de preekstoel. Waarom hem niet opnieuw onder dat venster opgehangen, zonder voet weer en met nieuwe hemel ? (Zie foto 9)

Foto 10

Dit zijn vier waardevolle stukken houtsnijwerk in onze kerk. Ze stellen de vier evangelisten voor, elk met hun eigen embleem.

Ze zijn van voor de eerste wereldoorlog en bevonden zich vroeger boven de 'stallen' in het koor. Reeds in november 1917 hadden superior L. Deleu en econoom O. Hanssens die stukken in veiligheid gebracht, samen, ten andere, met veel snijwerk aan de biechtstoelen, de preekstoel van rond 1780, de kruisweg van de Roeselaarse kunst schilder Ferdinand Callebert (1831-1908) en het groot schilderij 'De vier evangelisten'. Het zijn nog altijd de pronkstukken in onze kerk. (Zie foto 10)

Onze school heeft een groots verleden. Het mocht ook blijken uit deze mijmeringen bij foto's van nu.

Met dank aan fotograaf Stefaan Beel.

*Robert Vanackere
priester - leraar*

Op de man af

AUDIOVISUEEL PRIESTER DOORGELICHT

Interview met Marc Roseeuw

Toegegeven, elke oud-leerling heeft zijn verhaal, zijn boodschap, zijn uitstraling, maar iemand als Marc Roseeuw, priester en tv-man bij KTRO, kan bogen op een uitstraling in de letterlijke zin van het woord, in duizenden huiskamers, waar bewust-gekozen of zappend-nonchalant op de religieuze uitzendingen getoetst wordt. Door zijn vele contacten, werkcontacten als beginsituatie, maar, vandaaruit echte boeiende blijvende diepmenselijke contacten, is hij een interview best waard. Pendelend tussen Roeselare en Brussel ('Ik heb ook een bed in Brussel', zegt hij) kon hij toch, spijs zijn druk kalender voor een interview bereid gevonden worden. Jammer genoeg kan de welwillende lezer de brede gebaren niet zien, noch zijn speciale klemtonen en intonatie horen waarmee Marc belangrijke 'stellingen' onderlijnt. Dat is nu eenmaal het jammere van een geschreven interview. Hopelijk kan jij Marc ook eens in levenden lijve ontmoeten, dan spreken woorden nog dieper. Ziehier alvast de neerslag van een boeiende ontmoeting zaterdagmiddag 16 december 96.

Marc Roseeuw (rechts) en collega aan de werktafel.

- Graag een korte schets van je collegearrière, Marc! Herinner je je nog veel van de medeleerlingen en de leraars uit jouw collegejaren? Keerde je na je wijding onmiddellijk als leraar naar het Klein Seminarie terug?

Wetenschappelijke afdeling, met alle perikelen vandien. Om te voldoen aan de eisen van de homologatiecommissie kregen we een maximumprogramma en alle avondwerken, examens, proeven moesten in 'schoon schrift' zijn. Ik zie wel nog enkele leraars klaar voor de geest, gekoppeld aan een of ander ludieke situatie, waarin wij genoten van een momentane superioriteit. Humor als bevrijding, heet dat in de psychologie.

Paul Mol stond op de trede molenwiekend Châteaubriand te vertolken, '*Les cheveux en broussaille*' en kletste met zijn klieken en klakken tegen de grond. Henri Vandermoere bereidde zijn doctoraat voor in Germaanse filologie en gaf dus.... Latijn, Frans en godsdienst. André Modde sprak over Waarwieschiere. Achteraf bleek dat een streek te zijn in centraal Engeland, Warwickshire. Hij wees de verschillende soorten winden aan op de wereldkaart. "*Er zijn er drie: de passaten, de moessons en de derde...? is mij ontsnapt.*" Tone Vanderplaetse regisseerde het toneel, Georges Verhelst dronk een Stellaatje en voor Tone stond ook een volle Stella, maar zonder schuim : een whisky'tje. Hans Decroos gaf zijn eerste lessen wiskunde aan ons. Hij haalde een geheimzinnig voorwerp uit zijn binnenzak. Zijn gezicht werd hoogrood en dat maakte ons nog nieuwsgieriger: een touwtje met een klein lusje eraan. In het lusje stak hij een krijtje. Met zijn linkerwijsvinger drukte hij het andere touweindje tegen het bord: het middelpunt. Met het krijtje tekende hij in één zwaai een perfecte cirkel op het bord. De houten passers van meester Bataillie verschrompelden tot archeologie. Donald Nuytten, waarschijnlijk in blinde bewondering voor deze geniale vondst van de moderne techniek, kon een glimlach van aanmoediging voor de leraar niet onderdrukken, en kreeg - 'ondank is 's werelds loon' - meteen tien bladzijden. Het is diezelfde Donald die ooit eens als Romeins soldaat in het volle van zijn theatermonoloog in de orkestbak gesukkeld was tot leedvermaak van het geëerd publiek.

Andere klasgenotenherinneringen? Joris Vergote had de atletische gewoonte tussen de lesuren boven op een bank op zijn handen te staan. Marc Vandoorne en Bart Verbeke hebben linealen opgestoot tijdens de lessen. Ze prikten gaten in het *plancher*, wat hetzelfde betekende als gaten in het plafond van het onderliggend studielokaal. In één moeite door dus! Daaraan zie je dat je nooit mag wanhopen met jonge mensen. Marc heeft het voorwaar tot onderdirecteur van het eigenste Klein Seminarie geschopt en zijn collega-germanist Bart Verbeke mag zich professor in Hasselt noemen.

Maar waarom vertellen we altijd die uitzonderlijke dingen. Met grote dankbaarheid denk ik terug aan de trouwe werkdiscipline die de leraars mij geleerd hebben. Dank aan Walter Quintens, die mij de klassieke muziek leerde genieten en achter een ruige schors een gevoelig hart verborg. (Leerlingen hebben heel vlug iets door.) Met Paul Mol heb ik lange avonden doorgebracht: architect of priester, wat zou het worden? Ook in die tijd was de beroepskeuze niet zo vanzelfsprekend. Of de figuur van Joris Deleze: "*A thing of beauty is a joy for ever*", zo leerde hij ons. Zelf liet hij al zijn veilige zekerheden achter en vertrok naar de vuilnisbelten van Peru. Dank, Joris. André Deweerdt zal ik nooit vergeten. Een onmogelijke opdracht had hij: een studiezaal van 250 leerlingen, voor sport en ontspanning zorgen, proberen wat bezinning en gebed te brengen, aandacht hebben voor minderbedeelde jongens, de wensen van de ouders opvolgen. Hij heeft zijn leven verkort met ons.

Na mijn priesterwijding trok ik naar Leuven om licentiaat te worden in de Catechetische Wetenschappen. Nu heet dat '*pastoraaltheologie*'. In de blokperiode kreeg ik een telefoon dat mijn vader gestorven was. Moeder bleef bijzonder groothartig en cijferde zichzelf weg.

"Voltooi wat je begonnen bent. Aan mij moet je niet denken." Ik behaalde een tweede licentiaatstitel in de Morele Religieuze Wetenschappen. Na zes jaar seminariestudies en een stevige thesis kon je die licentie behalen in één jaar. Ik had een licentiaatstitel met afgewerkte thesis nodig om in de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen een pak vrijstellingen te kunnen krijgen in de twee kandidatuurjaren. Ik was verslingerd op moderne architectuur, kunst en kerkenbouw. In het Groot Seminarie had ik al een stapel thesisarbeid geleverd onder leiding van prof. Godfried Danneels en ik wilde dat afwerken. Op basis daarvan mocht ik meteen aan de licentie Communicatiewetenschappen beginnen en alle cursussen van die twee licentie jaren werden in één jaar samengepakt. Het was wel hard werken en het spijt me nog altijd dat ik daarvan nooit een thesis heb afgelegd. Als je uit het studentenmilieu stapt, heb je meteen je handen vol. Je hebt de tijd niet meer om een eindverhandeling te schrijven.

Bisschop De Smedt riep mij. Ik had hem altijd gezien als een heel fiere sterke figuur. Na een vriendelijke inleiding veranderde hij plots van houding. *"Wilt gij mij a.u.b. depanneren?"* ; een smekende man, helemaal niet meer fier, *"er is echt iemand nodig in het Onze-Lieve-Vrouwcollege van Oostende. Slechts voor één jaar; daarna weet ik een andere oplossing. Ik weet dat je voor je alleenstaande moeder wilt zorgen. De stadsscholen zijn daar zo strijdlustig antikatholiek. We hebben u daar nodig als prefect."* Ik startte daar met zeven schoolhoofden, die allemaal mijn vader hadden kunnen zijn. Zeven basisscholen. Ik heb veel aan mijn vader zaliger moeten denken. Elke dag reed ik op en af Roeselare-Oostende, waar moeder alleen zat, met een broze gezondheid en met het ontroostbaar verdriet om een gestorven man. Elke dag heb ik 'mijn toer' gedaan, dat was van Bredene tot aan het schooltje bij de luchthaven van Raversijde: 26 kilometer. Ik bestelde potloden per tienduizend, T-shirts, papier.... Ik benoemde onderwijzers en drie schoolhoofden in samenspraak met de collegedirecteur, die ook pas benoemd was en meer dan zorgen genoeg had met de middelbare scholen. In plaats van één jaar zijn het er twee geworden. De bisschop had gelijk: de Oostendse schoolsituatie was een echte strijdpositie. Toen de gezondheid van mijn moeder nog slechter werd, heb ik gevraagd 'dicht bij Roeselare' te mogen les geven. Het werd het welbekende Klein Seminarie. Na een goeie twee maand is mijn moeder dan gestorven. Aan haar heb ik die benoeming te danken.

In Roeselare ben ik negen jaar leraar geweest onder het bewind van Superior André Modde. Ik ben begonnen als leraar Aardrijkskunde. De leerlingen hadden gelukkig een bijzonder goed handboek. Nu onderwees ikzelf ook over de verschillende soorten winden. Daarna werd ik godsdienstleraar en klastitularis van de Vijfde Economische. Het is de tijd van de wekelijkse bezinningen met dia's, Goede-Vrijdagvieringen, bijbelbezinningen en andere audiovisuele toestanden.

- Marc, je raakt blijkbaar niet over je collegetijd uitgepraat. Vertel nu eens hoe je bij de KTRO geraakt bent! Was dat naar aanleiding van een plotse vacature? Voelde je je daartoe voorbereid? Ik meen wel mij nog te herinneren dat 'meester Roseeuw', je vader, veel met film en dia's (dat waren toen nog 'lichtbeelden') bezig was, maar of dat nu een voldoende voorbereiding is voor een tv-carrière...?

- Op mijn verjaardag 1983 riep bisschop De Smedt mij opnieuw. *"De katholieke televisie kreeg 50 % meer zendtijd van de BRT. Kardinaal Danneels vraagt u om televisieprogramma's te maken. Maar, Marc, denk goed na, 't is daar een moeilijke situatie en ik wil*

mild en besloot ons gesprek met: *"Ik wens dat je regelmatig terugkeert naar het Roeselaars college om daar samen met je priestercollega's te bidden, te praten en heel veel te lachen, want je zal het nodig hebben."*

Toen ik communicatiewetenschappen ging studeren, had ik als enige bedoeling met beelden en klanken catecheseles te geven. Dat was echt mijn droom. Ik wilde de innerlijke wetten, de spraakkunst en de linguïstiek van de beeldtaal leren kennen. Televisie maken, dat kwam gewoon niet in mij op. Ik heb ook maanden gearzeld om die job aan te nemen, want ik was bijzonder gelukkig als leraar in het Klein Seminarie. Brussel, de anonieme BRTN, de ophoping van problemen in de KTRO, echt niets voor mij. Eigenlijk ben ik ook van aard een schuchtere man, al heeft een buitenstaander wellicht die indruk niet van mij... Ik heb echt een heel klein hartje. Ik haat ook elke vorm van pretentie en precies dat tv-milieu stroomt over van pretentie. Scèneartiesten, filmmensen, enz., moeten wél lef hebben, wél durf, moeten zich kunnen verkopen, moeten assertief zijn, maar deze beroepsgebonden 'deugden' mogen wij niet verwarren met pretentie (pretentie is toch een ingesteldheid die een tekort aan talent, aan kunde en inzet, achter een opgeblazen houding meent te kunnen verbergen, en juist daardoor de schuld steeds op anderen duwt...) Wees ervan overtuigd dat in het tv-milieu de zelfingenomen mensen elkaar ontmoeten. Het is daarbij ook nog een bijzonder jaloers milieu.

Of ik ertoe voorbestemd was?

Als ik mijn leven bekijk in de achteruitkijkspiegel, dan stel ik met dankbaarheid vast dat ik heel veel gekregen heb, bijzonder veel. Ik denk ook dat het juist is wat in het evangelie staat: *"Van iemand aan wie veel gegeven is, zal ook veel gevraagd worden, en als iemand veel is toevertrouwd, zal men des te meer van hem eisen."* (Lucas 12,48)

Dat virus om audiovisueel te werken heb ik inderdaad mee van thuis uit. Mijn vader leerde mij een mooi fotootje nemen, als ik twaalf jaar oud was. Om de KSA-kas te financieren maakten we zwart-wit foto's aan de rol. Onderpastoor-kunstenaar Paul Allard was kind aan huis en hij leerde de fijne knepen. We filmde samen, mijn broers tekenden. Ik weet nog altijd dat wij in de poësisklas Gezelles gedicht uit *'Kerkhofblommen'* *"Traagzaam trekt de witte wagen."* geleerd hadden. Ik volgde toen ook nog het derde jaar dictie aan de academie en leerde dat gedicht grondig van buiten om het 'schoon' te kunnen declameren. In de novembermaand hebben Paul Allard, mijn vader, de cineclub van toen en ik - in 'coproductie' dus - dat gedicht verfilmd in Westouter. Echte oude kostuums, een echte wytewagen. Dat filmpje werd op professionele 16 mm-film gedraaid en kostte een bom geld. Ik heb dat filmpje van dertig jaar geleden onlangs nog gezien. Echt mooi is dat. Het jaar erop wonnen we het Internationaal Festival voor amateurs te Cannes als de beste religieuze film. Ja, ik heb veel te danken aan mijn ouders. Nu krijg ik soms nog vragen van zijn oud-leerlingen: *"Uw pa heeft ooit eens een 8 mm-filmpje gemaakt in onze klas. Zou je dat nog hebben, wil je dat eens op video zetten."* Die filmpjes bestaan wel degelijk nog alle, maar alle lassen zijn losgekomen. Het is een eindeloos werk om dat te herstellen.

- *Wat is nu eigenlijk je concrete opdracht voor de BRT? Is die opdracht altijd dezelfde, en altijd dezelfde geweest, of steekt daar ook variatie en evolutie in? Is je carrière daar, net zoals in het onderwijs, eerder een gesloten carrière, zonder veel uitzicht op promotie? Vlot de samenwerking met medewerkers en collega's?*

- Mijn concrete opdracht bestaat uit twee grote delen. Ik heb een voltijdse betrekking als producer bij de KTRO en een halftijdse als regisseur bij de BRTN, nu vanaf januari 97

VRT. Die BRTN-regisseursfunctie is het zinvol in beeld brengen van de zondageucharistieviering. Dat is geen vanzelfsprekende zaak. Om een voorbeeld te geven: ik zag de begrafenisdiensten van de verdwenen meisjes in Hasselt ; ze werden geregisseerd door een topregisseur van de nieuwsdienst. Zwak werk, als je het mij vraagt... Die man verstaat niets van liturgie. Op het moment dat de priester de consecratie doet en zegt: "Dit is mijn lichaam", dan toon je toch niet de lijkst !! Je kan heel veel werk aan zo'n regie besteden en je kan er ook *'met je klak naar gooien'*. Je kan een ritme halen van om de veertig seconden een nieuw beeld en dan stem je alle cameramensen heel tevreden, want ze moeten geen speciale inspanningen doen. Het wordt dan wel een lamlendige uitzending. Je kan echter ook proberen ongeveer om de tien seconden nieuwe beeldinformatie te halen. Met vier bemande camera's is dat niet zo vanzelfsprekend. Als je er een tiental hebt zoals in een show, plus onbemande camera's , dan heb je natuurlijk nog een heel ander ritme. Maar dat is dan ook weer tegen de zin van een trage liturgie. Het is een voortdurend zoeken naar harmonie, naar beeldrijkdom, naar wat is zinvol en wat niet. Kortweg, je moet de beeldtaal begrijpen en beheersen en je moet evengoed de liturgie begrijpen en aanvullen op een betekenisvolle wijze.

In KTRO ben ik duivel-doe-al. Het eerste concept tot het feitelijke eindproduct, alles ligt in mijn hand, althans voor de programma's die ik mag maken. Ik ben dus cameraman, tekstschrjver, interviewer, sonorisator en verzamelaar van de 'grondstof'... Ik bereid de set voor, maak de montageschema's klaar, sleep met zwaar tuig rond, enz... 'Alles doen' heeft veel voordelen: bijvoorbeeld weet ik tijdens het filmen al hoe ik de montage zal uitvoeren, wat de problemen zijn, de combinaties en mogelijkheden. Ik pas voortdurend mijn filmwerk aan aan die montage. Het ene beïnvloedt voortdurend het andere. Je krijgt er meer een 'Gesamtwerk' door.

Een tweede groot voordeel is dat je bijzonder goedkoop kunt werken en dat is erg nodig in KTRO. Onze budgetten zijn belachelijk klein en we willen dus met heel weinig geld een zo goed mogelijke prestatie leveren. Een normale reportage-équipe is minstens vier man: een cameraman, een geluidstechnicus, een regisseur, realisator of journalist, en een assistente. Ik heb al heel veel werk met twee man of zelfs heel alleen gemaakt.

Een derde groot voordeel is de tijdswinst. Je moet niet alles drie à vier keer uitleggen. Het grote nadeel is evident dat je zelf er veel sneller door verslijt, zeker als je daarbij voor jezelf heel veeleisend wordt, ja, zelfs perfectionist. En dat laatste is het natuurlijk gevolg van alles zelf in handen te hebben... Perfectionisme is niet altijd prettig voor die mens die met jou mee op *triem* is.

Voor sommige opdrachten gebeurt alles met de grote middelen, zo bijvoorbeeld voor de eucharistievieringen. Dan staan er tussen de twintig en de vijfentwintig man klaar. Zo ontmoet ik ook nu en dan nog oud-leerling Peter Vyncke (retorica), een cameraman van prima kwaliteit.

Het werk groeit, want er komt altijd maar meer *mensenwerk* bij. Ik bedoel dit: door het feit dat je in het BRTN-milieu werkt, eet, praat, lacht, rondloopt, leeft, word je er een vertrouwd iemand. Ik heb bijzonder goede vrienden daar. De een vraagt "Wil je mijn dochter trouwen?." (hij bedoelt natuurlijk in de kerkelijke plechtigheid..) Een jonge technicus sterft, je zoekt die ouders op.... Het meisje van een jonge videomonteur verwacht een kind: "Wil je ons kind dopen en terzelfdertijd ons huwelijk inzegenen?" Ja, dat is priesterwerk dat ontstaat uit het feit dat je gewoon met mensen leeft en god zij dank hun vertrouwen krijgt, vooral als zij met onnoemelijk lijden geconfronteerd worden. Dit diep menselijk contact is een groot geschenk.

De pater die Christoffel Columbus geheime plannen en ontdekkingen wil ontfutselen via het biechtgeheim! (Collegetoneel "Christoffel Columbus" van Charles Bertin).

Je vroeg daarnet of er promotie in de job steekt. Ja, inderdaad, een promotie zit erin, maar ik wil die heel bewust niet. Ik ben maar gelukkig als ik creatief kan zijn en als ik bevorderd word, zal dat precies ten koste van die creativiteit zijn. Dus liever niet. Terwijl ik dit zeg, moet ik denken aan de laatste woorden, die ik hoorde van Henri Nouwen kort voor hij stierf. Het is een passage uit het evangelie: *"Toen je jong was, omgordde je jezelf en je ging waar je zelf wilde, nu je ouder wordt, zal iemand anders je omgorden en je voeren waar je niet wil"* Ik hoop dat ik altijd mag doen wat God uiteindelijk zinvol vindt met mij, Zijn wil en niet de mijne, anders kan ik niet evolueren tot een 'man naar Zijn hart.' Hij moet mij maar op tijd het nodige licht geven, zodat ik de volgende stap kan zetten op het pad dat Hij mij wil laten gaan. *"Lead, kindly light,"* schreef kardinaal Newmann *"one step is enough....."* Joost, jij hebt dit lied nog meegezongen in verschillende uitzendingen, en je weet dat dit lied mij na aan het hart ligt!

- Marc, zou je je werk een soort apostolaat-op-afstand (ja, met een tussenscherm) kunnen noemen? Of heb je wel degelijk rechtstreekse diepgaande en durende contacten met tv-kijkende gelovigen, andersdenkenden, ongelovigen...? Hoe evalueer je jezelf werk volgens wat je in het seminarie als priesterzaak, als profiel van een goed priester, aangereikt kreeg, en zelf van jezelf als een te realiseren ideaalbeeld verwachtte? Kan je enkele frappante ontmoetingen die je bijgebleven zijn als echte momenten-van-genade, zowel voor jezelf als voor de andere partij, voor de geest (en voor die van de lezer van dit Eertijdsartikel) halen?

- Negenennegentig procent van het resultaat van je werk zie je *niet*. Dat is ook normaal in het priesterwerk, want je werkt niet voor jezelf, niet op jezelf, je krijgt veel en je geeft het door. Een priester die goede boeken schrijft zoals collega Geert Dedecker van ons

Roeselaars college, die weet ook niet waar het gezaaide zaad ontkiemt. Dat geldt trouwens voor alle leraars, alle opvoeders en begeleiders... Ik denk zelfs dat het best is dat we dat niet weten. Ooit heb ik ergens een zinnetje mee gepikt: *"Een priester is ook een bedelaar, zoals al de andere mensen, maar hij weet wel te vertellen waar je goed brood kan bedelen."*

In mijn job kan je je blindstaren op kijkcijfers en daar dan ongelukkig of gelukkig mee zijn. Je kan rondtoeteren dat er zoveel videokopieën verkocht zijn, of dat er zoveel brieven en telefoonreacties waren. Ben je dan niet bezig met je ijdelheid te strelen? Toch zijn ze vaak een schouderklopje in mijn werk! Er zijn echter wel heel diepgaande contacten die blijven. Ik ben de persoonlijke vriend geworden van de Franse schilder Michel Ciry. Hij is volgens mij de 'Rembrandt' van onze tijd. Maar ik heb ook blijvend contact met een M.E.-patiënte (M.E. is een hersendegeneratie), die maar enkele maanden meer te leven heeft.

Ik heb ook pijnlijke contacten. Op het hoogtepunt van de betogingen pro en contra bisschop Gaillot, als de polarisering extreem was en er wederzijds harde en bittere woorden vielen, op dat moment kwam er een vooraanstaande, anticlericale BRT-man bij me zitten in de mess: *"Proficiat Marc, nu zullen de katholieken hoge kijkcijfers halen. Ik ben ook in een katholiek college grootgebracht. Ooit heb ik daar geleerd 'het kenmerk van de christenen is: 'Zie hoe ze elkaar liefhebben!' Smakelijk, Marc."* Eerst kon ik niets zeggen, geblokkeerd, daarna hebben we nog een dovemansgesprek gehad, waar van zijn kant alleen gespot, gestookt, geïnsinueerd en getreiterd werd.

Je vraagt of dat nu overeenkomt met wat op het seminarie als priesterzaak gezien en verwacht werd..

In mijn grootseminarietijd waren de proffen al zo nuchter en verstandig dat ze geen ideaalbeelden van priester-zijn voorspiegelden. Zij zorgden voor een wetenschappelijke basis, - de een slaagde daar al beter in dan de andere -, en verder werd de nadruk gelegd op het aankweken van een leefwijze. Ze wisten heel goed dat alles voortdurend evolueert, Vaticanum 2 en het frisse denken is dan volop bezig. We leerden bidden met regelmaat, zelfstandig studeren, leven met anderen, zinvol alleen zijn en creatief blijven. Met andere woorden: een leefwijze die nodig zou zijn voor wie verder studeert, of meteen onderpastoor wordt, of ziekenhuisaalmoezenier wordt, naar het leger gaat, enz...

Er zijn aspecten in mijn priesterleven waar ik heel gelukkig om ben, omdat ze heel sterk opengebloeid zijn. Andere aspecten zijn tot mijn grote spijt erg verschrompeld. Ik krijg bijvoorbeeld uitzonderlijke kansen om de Blijde Boodschap bekend te maken. Ik werk daarvoor ook uitzonderlijk veel en ik ben dankbaar dat ik tot nu toe een gezondheid heb die dat toelaat. Het zijn grote kansen die ik gekregen heb. Dat kan van vandaag op morgen ook gedaan zijn. Aan de andere kant heb ik een enorm heimwee naar meer gebed en bezinning. Pastoraal actief zijn moet van binnen uit gevoed worden of het wordt routine, doodse rituelen, waarin de persoonsgerichte boodschap stilaan zoek raakt.

Momenten-van -genade, zoals jij dat noemt, zijn er ook geweest.

De ontmoetingen met Henri Nouwen, Mother Teresa, Dom Helder Camara, Felix De Boeck, Jean Vanier, mystica Magda Peeters, Michel Ciry, Istvan Regöczy, Jacob Willebrands en de gevangenis-aalmoezeniers van Leuven-Centraal en Brugge, zijn geschenken, die mij diep geraakt hebben. Ik 'mag' zulke mensen ontmoeten, ik 'mag' vragen stellen, zelfs indiscrete, ik 'mag' meegaan in hun diepste inspiratie. Als ik vraag aan Mother Teresa: *"Wat is de belangrijkste zin in de Blijde Boodschap?"*, dan grijpt ze mijn

hand en drukt met haar magere wijsvinger op elke vinger van mijn hand. *"Die Blijde Boodschap staat in jouw hand: YOU DID IT TO ME. Vijf woorden, vijf vingers. In het hart van God, in de palm van je hand. Wat je doet aan de minste, dat doe je aan MIJ."* Dat vergeet je nooit meer.

Marc Roseeuw in gezelschap van Dom Heldor Camara

- Krijg je veel rechtstreekse feedback, reacties van tv-kijkers? Zijn die reacties dan meer dan een soort esthetische evaluatie op de uitzending, in de aard van " 't Was weeral eens een mooie uitzending over profeet X of Y " Laten kijkers ook soms hun verontwaardiging blijken, het feit dat ze helemaal niet akkoord gaan met figuren, stellingen die aan bod gekomen zijn?

- In verband met de eucharistievieringen hebben we een overweldigende feedback. Tijdens de mis beginnen de telefoons al en dat duurt tot 's avonds laat. Voor 80 % zijn het telefoons vanuit Nederland. De BRTN-eucharistievieringen worden allemaal door Nederland overgenomen en Nederlanders grijpen veel gemakkelijker naar de telefoon. De persoon die opneemt mag zich aan alles verwachten: een proficiat, een persoonlijk verhaal over de dochter die aanhoudt met een Algerijn of *'mijn man is deze week gestorven, bid voor hem'*, *'Zend je een postkaartje van dat mooi glasraam?'*, enz... Daar is plaats voor telefoon- en briefpastoraal.

In verband met de KTRO worden veel reacties opgevangen door ons tijdschrift *'De Vloer'*, waarin alle teksten verschijnen. We gaan naar 1600 abonnees toe. Daarnaast is er een secretaresse die de telefonische reacties opvangt, 95 % goede. Wat de negatieve reacties betreft, heb ik twee principes. Eén: over welk product gaat het precies? Indien het een aangekocht programma is en het was inderdaad minderwaardig, ja, dan heeft die persoon gelijk, en wordt hij in zijn gelijk bevestigd. Wij zijn in KTRO schatplichtig aan een zeer beperkt budget en dat heeft gevolgen naar de kwaliteit toe. Ik wil dat ridderlijk erkennen. Twee: gaat het over een echt *goed* product, dan luister ik heel aandachtig. Bijna ieder keer voel ik dat die scherpe kritiek niet gaat over het tv.-programma zelf, maar over de eigen hartepijnen, de eigen onmacht, de eigen frustraties van diegene die zich kritisch opstelt. Met andere woorden, de eigen problematiek van de welwillende criticaster komt los naar aanleiding van het tv-programma. Dan moet ik heel attentvol en voorzichtig zijn, want ik

kan die mens nog veel dieper kwetsen door hem of haar af te schepen met een korte formule. Dan wordt hij teruggegooid op zijn eigen nog diepere pijn. Vaak voel ik mij dan ook onmachtig want ik kan bijna niets doen voor die mens, tenzij alleen wat luisteren. Ik droom dat er ooit een persoon komt in onze equipe die speciaal met die personen kan bezig zijn. Hier ligt een mooi nog niet ontgonnen pastoraal terrein. In Nederland heeft men daarvoor verschillende mensen vrijgemaakt.

- Je bent nu al zo lang werkzaam bij de Omroep: vind je nu een verschil in godsdienst-beleving met de eerste jaren dat je er werkzaam waart? Waarin steekt precies dat verschil? Is de medewerking aan de programma's wellicht moeilijker geworden? Worden de religieuze programma's niet naar onmogelijke uren verwezen, waar je extra moet voor gemotiveerd zijn om je ogen er nog voor open te houden?

- Laat mij eerst een algemeen misverstand uit de geest van de lezer verdrijven: de uitzendingen van de eucharistievieringen zijn officiële BRTN-uitzendingen en hebben niets te maken met de KTRO.

De duidelijkst in het oog springende verandering is zeker op het vlak van de techniek, de technologie. Het is een evolutie van elke dag. Ik heb de tijd gekend van de 16 mm-filmpellicule, van de one-inch-broadcastvideo daarna, van de sportieve betacam; nu is alles digitaal, straks alles op harddisc. De technische snufjes zijn soms ten koste van de oppervlakkige glitter: *'BRTN heeft weer een nieuw machientje aangekocht en ze moeten dat eens tonen.'* denkt de argeloze kijker heel vaak bij het zien van nieuwe beeldmogelijkheden van inzoomen, uitzoomen, beeldoverlapping, enz... Andere technische vooruitgang verandert wel degelijk de inhoud, bijvoorbeeld de allerlaatste evolutie van de digitalisering. Videobeelden van de jaren zeventig zijn hopeloos verloren omdat het magnetische signaal te zwak geworden is voor uitzending. In digitaal kunnen we nu eindeloos archiveren en kopiëren. Men kan bijvoorbeeld vergelijkingen maken met vroegere situaties, uitspraken van vroeger in contradictie zetten met uitspraken van nu, evolutie over vele jaren samenbundelen en resumeren. Plakken, invoegen, monteren, net zoals we teksten met onze tekstverwerker kunnen manipuleren. Kortweg er ontstaan voortdurend nieuwe mogelijkheden. Het is ook niet omdat er een nieuw techniekje op de markt is dat de inhoud beter wordt. Een diepgaand gesprek met kardinaal Danneels laat je beter zoals het is. Elk technisch tureluutje dat je daar toevoegt, leidt af van zijn boodschap.

Zowel in de inhoud van de BRTN-eucharistievieringen, als voor de KTRO-programma's stel ik vast dat het hele kerkleven samenkomt: alles wat leeft aan oud en nieuw in de kerk kristalliseert zich in die voorstellen. In de BRTN-eucharistievieringen kan voor mij alles wat aan een minimum van goede inhoud en goede smaak voldoet. Gregoriaans moet kunnen, maar ook een modern jongerenkoor met eigentijdse liederen, de abdij van Grimbergen, een eenvoudige parochie, Gasthuisberg, een zeewijding, een mis met gehandicapten,... kortweg het reële gelovige leven in Vlaanderen. Voor de KTRO-uitzendingen, zeg ik hetzelfde. Een oudtestamentische profeet, euthanasie, Lourdes, een hedendaagse parabel, een missiedocumentaire, een kunstenaar, een music clip, ja, alle uitingen van christelijk geloof, als ze authentisch zijn, moeten kunnen aan bod komen in onze uitzendingen. Hysterisch gedoe zoals in de *electronic churches* kan niet, tekort aan kwaliteit kan niet. Rijmelarij in religieuze poëzie, of voor liedteksten, of al te goedkope melodieën, die echte smartlappen naar de kroon steken, kunnen helemaal niet.

Ik hoor, Joost, aan je vraag, dat je ook al eens last hebt met de onmogelijkheid van het uitzenduur. Het uitzenduur is inderdaad een groot probleem. Wij krijgen onze KTRO-zendtijd toegewezen door BRTN. Voor het ogenblik zitten we niet 'nog' slechter dan twee jaar terug. Toen was het om 19 uur, in directe concurrentie met de populairste programma's van de commerciële zenders en de eigen BRTN TV1. Nu is het ook niet goed. We moeten een totaal uur vullen om de veertien dagen. Veel beter zou zijn om de week een half uur. Om 20.45 u. is nog steeds in directe concurrentie met gemakkelijk te absorberen soapprogramma's. Je moet inderdaad erg gemotiveerd zijn om naar KTRO te willen kijken, die dikwijls ernstige denkprogramma's geeft. Dit is eigenlijk het probleem van alle cultuur op tv. De dienst wetenschappen, klassieke muziek, volwassenenvorming, tuinieren.... kampen allemaal tegen al die populaire programma's. Cultuur vraagt inderdaad een inspanning. KTRO haalt toch nog altijd meer kijkers dan al de diensten die ik nu opnoem.

- Tot slot, Marc, nog een klein vraagje: voorzie je ernstige wijzigingen naar de toekomst toe, of gaat alles rustig zijn gang as usual?

- Ja, naar de toekomst voorzie ik grote veranderingen. We staan steeds dicht bij nog meer gespecialiseerde tv-kanalen. Wie sport wil, drukt op het knopje: Eurosport. Wie internationaal nieuws wil, drukt CNN, en zo verder: weersverwachting: Weer-TV, sex en geweld: VT4, moderne muziek: MTV, lokaal nieuws WTV, Focus, enz..., cultuur: ARTE, films: Filmnet..... De tijd is rijp om samen met andere religieuze buitenlandse omroepen de handen in elkaar te slaan en Europese religieuze kwaliteitstelevisie te maken. Dat zal meer oecumene teweeg brengen dan wat nu door de hoge selecte oecumenische kringen geoogst wordt

Ik stel ten tweede vast dat interessante mensen al maar meer opkomen tegen de verloederding van ons volk door Amerikaanse rommel, sex en geweld. De tijd is rijp om een consumentenvereniging te stichten, zoals dit in Denemarken het geval is. Daar is er een vereniging van meer dan 100.000 leden, met een tijdschrift, een permanente telefoon-dienst, een ploeg deskundigen, enz... die elke dag opnieuw, goede tv-producten aanmoedigt en ordinaire afkeurt. De tv-makers *moeten* luisteren naar die vereniging.

En nog een derde opmerking naar de toekomst toe wil ik kwijt. De tijd is rijp om mensen die gelovig zijn uit te nodigen te betalen voor een beter religieus tv-product. De federale staat of de Vlaamse gemeenschap zal dat niet doen. Ons klein budget wordt volgend jaar heel waarschijnlijk nog kleiner. Als men iets echt goeds wil zal de gelovige dat moeten helpen betalen en dat zijn wij in Vlaanderen nog niet gewoon. In Frankrijk steunt 'Le Jour du Seigneur' voor de helft van hun werkingskosten op betaald lidmaatschap. De Blijde Boodschap zal blijven, de verpakking zal veranderen, de uitingen en belevingen ook, maar de levenswijze van Jezus van Nazareth is zo fundamenteel dat ze zal blijven, tenminste als onze generatie, die een scharniergeneratie is, de punch heeft om door te geven wat we zelf als waardevol geschenk gekregen hebben. De mensen van geloof en goede wil mogen niet inslapen maar vechten om die Boodschap trouw verder te verkondigen en te beleven.

Marc Roseeuw, geïnterviewd door Joost Vanbrussel (ret. '59)

Kaleidoskoop

CONCURRENTIE

Ik heb niet echt *gekozen* voor de scouts. Ik ben erin getuimeld, nadat de weg ervoor was vrijgemaakt door een paar oudere broers. Het was voor mij *vanzelfsprekend* dat, als ik op mijn beurt het uniform van één of andere jeugdbeweging zou aantrekken, dit het bruine pluinje van de scouts zou zijn, en niet het KSA-uniform, dat nochtans regelmatig het college blauw kleurde, zó blauw, dat je er in de bruine fluwelen trekkersbroek van de scouts wat in de verdrukking van kwam. De KSA, dat was 'de concurrentie'. Ze waren met zoveel méér, dat wel, maar de recruterij was ook zó gemakkelijk: al wie op het college terecht kwam, werd er als het ware geruisloos naartoe gesluisd. Je moest eigenlijk al wat uit de band springen om, tegen het publicitaire geweld in, neen te zeggen tegen de KSA. Dat werd in het college maar met een scheef oog bekeken. Want hoe je het ook draait of keert, bij de scouts gaan, dat was in de ogen van het instituut een beetje 'vreemd gaan'. Erg tegemoetkomend was dat instituut dan ook niet als het erop aankwam om terwille van één of andere scoutsactiviteit vrijstelling van enige schoolverplichting te krijgen. Begon de zondagnamiddagvergadering gewoonlijk om twee uur, voor wie op het college school liep, was dat ten vroegste om kwart vóór drie: voor een scoutsactiviteit zouden toch zeker het lof en de vespers niet moeten wijken! Het vergde zowaar een beetje moed om het lof en de vespers dan nog in scoutsuniform bij te wonen ook. Maar het vooruitzicht van een nog groter tijdverlies door na de vespers eerst nog naar huis te moeten rijden om ons om te kleden, trok ons in scoutsgala over de drempel. En trouwens, we wilden die stille gedoogplicht van het college ook wel eens uitdagen. Want wat was er dan met die verdomde scouts, dat hen met moeite het licht in de ogen gegund werd? We hadden er het raden naar. Eigenlijk vroegen wij ons dat toen niet af. We ondergingen het leven, zoals het nu eenmaal was. We kenden onze plaats, en we pasten ons aan. En dat betekende onder meer ook dat wij, de weinige scouts op het college, ongetwijfeld sectaire trekjes gingen ontwikkelen. De KSA was voer voor de massa, de scouts voor een compromisloze elite. Punt.

Wieder, bie de schoets, wij vormden een uitgelezen groepje van viriele, voor niets vervaarde kerels, met wie in feite niet te concurreren viél. Onder het massieve KSA-gesternte konden we onze superioriteit weliswaar niet binnenschools manifesteren, maar diep in ons leefde de overtuiging - zeg maar het besef - dat er geen tippen aan was. Het echte, het éne echte en avontuurlijke trekkersleven hadden alleen de scouts te bieden. De KSA, dat was een serre vol kasplantjes. Zeker gedurende de schoolperiodes speelde het KSA-leven zich bijna helemaal binnen de collegemuren af.

Sukkelaars, die niét bij nacht en ontij getraind werden om paraat te staan, immer paraat, en die ook niét gehard werden tegen het barre leven dat ons te wachten stond, wacht maar! De KSA, dat was kinderspel, mariaal verpakte pietluttigheid. Het originele recept, dat was het ónze. Van de supermannen die wij waren, kon een KSA-er dan ook niet méér zijn dan een zielloos afkooksel, dat evenveel karakter uitstraalde als het plaasteren

afgietsel van een bronzen meesterwerk. De KSA, dat was plagiaat. De KSA, kortom, dat was pseudo.

Wieder, bie de schoets, wij trokken op tocht, te velde. Onze grote voortrekker, (Lord) Baden Powell, had de Zuid-Afrikaanse wildernis getrotseerd, en hij wilde van ons dezelfde koene ridders maken als hij zélf was geweest. "Ridders", versta je dat? Zo niet met het paard en het zwaard, dan toch met de trouw, de moed, de hoofsheid, kortom: de ridderlijkheid van de ridder. Mannen waarop kan gebouwd worden. Mannen uit één stuk. Mannen die loyaal zijn. Mannen die willen vechten. En die dat ook kunnen. Mannen met lef. En zelfs in mariale afhankelijkheid staken we de KSA de loef af: heette onze groep immers niet de 'Ridders van O.-L.-Vrouw'?

De KSA, dat was noch min noch méér een annex van het college. Braaf en devoot, maar met botermelk in de aderen. De KSA, dat was van willen maar niet kunnen, veel geblaas maar weinig wol. De KSA, kortom, dat was toch maar niets.

Wieder, bie de schoets, wij kampeerden authentiek. Met de primitieve middelen die echte kampeers ter beschikking staan, stampten we een kamp uit de grond, waaraan zelf de Zuid-Afrikaanse pioniers een punt konden zuigen. We hadden daarvoor niet veel méér nodig dan tentzeil, hout, touw en wat graszoden. Voor het overige konden we rekenen op onze kunde, onze behendigheid, ons meesterschap. We bouwden onze tenten in formatie rond de vlaggenmast, het centrum voor de ceremoniële opening en afsluiting ('O Heer, d'avond is neergekomen...') van elke kampdag. Al ons meubilair werd ter plekke in mekaar gestoken. Tafels werden vakkundig gesjord, het fornuis al evenzeer. Van butaangas was geen sprake; ons fornuis, dat was een vuurbestendig houtvuur. Daarop kookten wij soep en worst en appelmoes en pátatten en pudding, en 's avonds macaroni. En 's morgens schepten we met de pollepel het ziedende water in de koffiezak, en dronken we dat geurende opkikkertje, met een beetje gruis in weliswaar, bij de dikke boterhammen die de kok van dienst - beurtrol voor ieder van ons - met gulle hand gesneden had.

De KSA, dat waren opscheppers. Ze zégden wel dat ze 'kampeerden', en ze durfden nog pochen ook met hun trekkersbestaan, maar wij wisten wel beter. Wie was er koning in het land van de blinden? Juist, de KSA.

Wieder, bie de schoets, wij legden ons oor in de natuur te luister. Vóór dag en dauw waren wij uit de veren om het ontwaken van het bos te beluisteren.

Indrukwekkend, te horen hoe de éne vogel de andere wekte, en hoe de communicatie langzaam een levendig debat werd, een heen en weer gefluit, een concert. Tot de mens er zich mee moeide, uit de verte slierten radiomuziek aanwaaiden, de motoren aansloegen, de brommers vertrokken, en de snavelstjes weer verstomden. Bij de KSA lagen ze toen gegarandeerd nog op hun britsen, en lieten zich nog eens toedekken door 'de leider'.

Wieder, bie de schoets, wij trotseerden het gevaar in al zijn gedaantes. We maakten apenbruggen op grote hoogte, snelden met katrollen de diepte in, en geen bos was zo donker of we organiseerden er een nachtspeel in. De KSA'ers, ze kaken in hun broek bij de gedachte alleen al aan een nachtspeel.

Wieder, bie de schoets, we leerden vaardigheden die ons in het latere leven nog goed zouden van pas komen. Azimut lopen, bijvoorbeeld. Ergens in zompig Vlaanderen werden we gedropt, en enkel een kompas en een stafkaart konden ons uit het moeras redden. Raakte een KSA'er per ongeluk al eens verdwaald - een straat te vroeg ingeslagen, dan rekende hij op de plaatselijke politie of op een andere engelbewaarder. Want azimut lopen, daarvan hadden ze bij de KSA nog niet gehoord. Daar kenden ze nog

het verschil niet tussen een wegenkaart en een stafkaart. Gaat daarmee naar het front!
Wieder, bie de schoets, wij gingen geen enkele uitdaging uit de weg. Zoals ik al zegde, was het comfort van de burgerlijke woning in al zijn vormen taboe op onze kampen. We weigerden stevast om zelfs het simpelste meubilair zoals tafels of stoelen of banken mee te nemen op kamp. We maakten ze liever zélf met onze eigen handen en op onze eigen manier. Doch allicht aan de meest sprekende negatie van de burgerlijke gemakzucht gaven wij gestalte in het gemakhuisje dat we ook zélf uit het niets creëerden. We zaten wel niet altijd echt op ons gemak op het gemak, maar we waren nu eenmaal niet voor gemakkelijke oplossingen. Ons gemak, dat was een gesjord staketsel boven een diep uitgegraven put. De 'hudo' heette dat, een letterwoord dat stond voor: 'houd uw deurtje open'. Puur natuur, elke dag zó dik bepoederd met witte chemicaliën, dat de groene jongens er de dag van vandaag groen zouden bij uitslaan. Maar ja, 'het milieu' was toen nog niet uitgevonden, we deden wat we moesten doen. Die van de KSA, die hadden dat probleem natuurlijk niet, ze gingen de gewone, comfortabele stenen pot op; maar zeg nu zelf, is dat wat men 'kamperen' noemt?

Tot een vergelijk is het in deze nooit gekomen. Dat kan ook niet, waar jongensidealen in het geding zijn. Daar ligt het gelijk altijd aan één kant. Het vergt wat afstand om de dingen serener, dus objectiever te bekijken. En om recht te laten wedervaren aan het goede *ten allen kante*. Maar scoutisme is een rare ziekte: men geneest er niet meer van. Niemand mag het me dus euvel duiden dat ik toch nog eens de plaat opleg: '*Wieder, bie de schoets...*'.

Lieven Vandekerckhove

Ret. 1964

BIBLIOTHEEK: Erratum

In het decembernummer van 1996 van Eertijds werd n.a.v. de opening van de nieuwe leeszaal een korte historiek van het boekgebeuren op het college geschetst. Een opmerkelijke collega wees mij op een fout in het artikel. Op blz. 4 is sprake van de fusie van de collegebibliotheek met de bibliotheek van de Grauwe Zusters in de nieuwe Albrecht Rodenbachbibliotheek. De locatie van deze bibliotheek was (en is) het leegstaande kloostergebouw in de Arme Klarenstraat dat toebehoorde aan de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid en niet aan de Arme Klaren zoals verkeerdelijk in het artikel vermeld stond. Het blijft onze plicht alleen de waarheid te dienen! Bedankt Geert.

Peter Bentein
leraar

WANNEER SPELLEN MEER IS DAN EEN SPEL

Het leidmotief in mijn maidendictee bleek een missverkiezing. Ik verwachtte gewone meisjes, van die snoezepoezen, of uit een of ander majorettekorps, maar dat werden van die sybaritische hoezenpoezen met gazellenogen en wespentailles, in gedecolleteerde sexy body'tjes, en van die Madonna-achtige schepsels. Je weet wel, zoals die met haar avant-gardistische trechterbeha, jarretelgordel en naar het schijnt ook enig sex-appeal. (...)

En het houdt niet op in die dictees. Een simpel krakkemikkig gebouwtje in een nabijgelegen land ? Vergeet het maar ! Dat wordt een druïdentempel of een ziggoerat uit een antediluviale beschaving ergens in Thracië of in Verweggistan. En een ziek kanariepietje wordt een kaketoet uit Zuid- of Centraal-Amerika die aan pseudo-vogelpest lijdt. Je zou er voorwaar myxomatose van krijgen. Waarom geen cholera-epidemie onder de antarctische pinguïns, of een salmonella-infectie bij de Guineese biggetjes of Australische wallaby's ?

Sportjournalist JAN WAUTERS, die de laatste editie van het DF-dictee presenteerde, in gesprek met AUREL SERCU (rechts), de samensteller van de dictees.

En zo ging het nog een heel eind door, in het "Groot Nederlands Dictee", een initiatief van het Davidsfonds, waaraan 40 nationale finalisten zich op 15 maart jl. in Zellik onderworpen hebben. Wie zo'n marteltekst - het geheel was meer dan tienmaal zo lang als het geciteerde - uit z'n pen sabbelt of uit z'n tekstverwerker wringt, doet zich dat lijden zelf aan. Geen medelijden dus... Maar andere mensen dwingen zo iets in een dictee uit hun pen te persen, daarvoor moet je toch wel een heel slecht karakter hebben, dachten we. En toen we vernamen dat de sadistische dader van deze linguïstische foltering een ex-collegeganger was, trokken we nieuwsgierig op de man af. Onze vragen op papier zetten, dat durfden we niet. Stel je voor dat wij een d/t-fout schreven !

Aurel SerCU (°Roeselare 1945) deed zijn Latijnse humaniora in het Klein Seminarie in 1958. Na zijn 6 jaar, die hij doorbracht bij klastitularissen E.H. Stubbe, dhr. Verfallie, E.H. Petillion, dhr. Quintens, E.H. Debaere, e.a., en in gezelschap van Lieven

Vandekerckhove, Geert Vandendriessche, Rik Herman, Luc Van Lede, Erik Lamsens en nog een tachtigtal anderen, trok hij in 1964 naar de K.U.L., een jaar na onderdirecteur Marc Vandoorne, maar wel afstudierend in het gezelschap van Joost Vanbrussel. Met zijn diploma Germaanse filologie belandde hij bij leperse meisjes, in het Lyceum O.-L.-Vrouwter-Nieuwe-Plant, waar hij sindsdien nog altijd leraar Engels en Nederlands is.

Hij woont sinds 1974 in Boezinge, een van de deelgemeenten van Groot-leper. "Mijn klastitularis van het 3de jaar - in de nieuwe spelling *klassenleraar* - E.H. Antoon Petillion, nu pastoor te Alveringem, was afkomstig van Boezinge, als zoon van toenmalig burgemeester Valère Petillion. Nooit gedacht dat ik zelf nog zou wonen in het dorp met die vertederende maar toch ietwat lachwekkend aandoende naam..."

Het Davidsfondsdictée van maart jl. was niet het eerste in de reeks. Hoe oud is dit initiatief ?

Enkele jaren geleden vroeg een collega, tevens Davidsfondsvoorzitter leper-Poperinge, me of ik er iets voor voelde een dictée ineen te steken voor geïnteresseerden in de regio leper. Kort voordien was immers de dicteerage ontstaan, met het TV-dictée in Den Haag. Het idee leek me wel wat, en het initiatief van het DF-leper in het voorjaar van 1993 bleek een onverhoopt succes. Het jaar daarop richtten we ons op heel de provincie West-Vlaanderen. Voorzitter Dirk Debuysere slaagde er vervolgens in om de DF-leiding in Leuven ervan te overtuigen in 1995 nationaal te gaan : althans voor heel Vlaanderen. Trouwens, ook toen het in 1994 in de eerste plaats bestemd was voor West-Vlamingen, kwamen er ook al Limburgers op af.

Zo'n dictée voor een zoveel grotere doelgroep kan toch niet meer hetzelfde concept hebben, zeker organisatorisch.

Uiteraard niet. Vanaf 1995 moest het dictée in drie fasen verlopen. In januari werden preselecties gehouden, waarvoor op een veertigtal plaatsen in Vlaanderen zich zowat 3.000 deelnemers ingeschreven hebben. Die preselecties bestonden vooreerst uit een reeks meerkeuzevragen. (Wat is bijvoorbeeld de juiste spelling : *compromiteren*, *comprommitteren*, *compromitteren*, *compromitteren*). Minder eenvoudig dan het misschien lijkt. Verder moesten in enkele zinnen de fout gespelde woorden gevonden worden. (Zoals : *Twee plebejische dissidenten, die halstarrig weigerden te collaboreren, werden kort na het militaire defilé terplaatse geëxecuteerd door het vuurpeleton.*)

Van elke provincie mochten de 40 besten zich dan wagen aan de provinciale finales. En van die $40 \times 5 = 200$ deelnemers mochten in maart dan uiteindelijk de 50 besten zich met elkaar meten in de nationale finale. In 1995 was dat in leper, de bakermat van het dictée. In 1996 was het in Gent, en in maart van dit jaar, met 40 finalisten, was het in het Roullarta Conference Center in Zellik. (Al waren er eerst plannen om het in het Vlaamse Parlement te houden.) Telkens werd er gezocht naar een vrouwelijke BV om de tekst voor te lezen. In maart was dat Fien Sabbe, en de jaren ervoor Rani De Coninck en Betty Mellaerts.

Er zijn tal van lokale dictées, er is het Groot Dictée van de Nederlandse Taal, er is ook het WTV-dictée geweest, en er zijn de meertalige Jaycees-dictées. Is er iets eigen aan jouw dictées ?

Ja, heel bewust. Wat de vorm betreft : de laatste twee edities waren bij de nationale finale invuldictées. Dat maakt het heel wat gemakkelijker, omdat ik me dan

stilistisch beter kan uitleven. Bij een dictee waar alles van het eerste tot het laatste woord moet uitgeschreven worden, moet alles zo compact en kort mogelijk. En dan nog steekt er heel wat onbruikbare ballast in, te gemakkelijke woorden dus. Ik maak er graag een spitse en amusante tekst van. Het doet me plezier als de deelnemers dat blijken te appreciëren. Er moet liefst wat ironie in steken, en soms een milde dosis sarcasme. Maar wie me kent, zal daar niet over verbaasd zijn.

Wat dan de moeilijkheidsgraad betreft... Eerst even het volgende. Een dictee is nooit alleen maar een dictee, nooit alleen maar spelling. Het is veel meer. Om te beginnen een stuk spraakkunst. Je moet weten dat in de zin : *Ik ben het niet die dat uitvindt*, de 3de persoon moet gebruikt worden. Dat in *De prostitué wiens lijk gevonden werd*,... het betrekkelijk voornaamwoord *wiens* erop wijst dat het om een (mannelijke) prostitué gaat, en niet om een (vrouwelijke) prostituee.

Een dictee is voor een groot deel ook woordkennis. In de preselecties, waar een groot aantal jongeren aan deelnemen, durf ik me niet te buiten gaan aan woorden als: *misogyn*, *sybaritisch*, *antediluviaal*, *wallaby's*, *heupdysplasie*..., maar in de provinciale finales en zeker in de nationale finale ga ik ze niet uit de weg. Jammer voor de deelnemers die sommige woorden niet kennen, maar voor mij maakt dat integraal deel uit van het spel. Zolang het maar binnen de perken blijft. En ik vermoed dat de DF-dicteegangers dat onderhand al blijken te weten. Ik zie een dictee dus op dat niveau in zekere zin ook als een test algemene (taal)kennis.

Als we zo zien dat de deelnemers aan de laatste nationale finale verondersteld zijn woorden neer te pennen als : acetylsalicylzuur, infinitesimaalrekening, dobermannpinchers, dodecaëder, kynoloog, en nog veel meer van dat fraais, dan sneuvelen ze toch bij bosjes ?

Nee, hoor, op dat niveau niet. Als de deelnemers na de test bij mij komen en "opscheppen" over hun kennis, dan lopen mij de koude rillingen over de rug. Ik durf er niet aan denken dat ik mij zou moeten onderwerpen aan een dictee dat zij ineengestoken hebben ! Want wat zij weten, grenst aan het ongelooflijke. Weet je dat een deelnemer bij een zin met *Je moet wel van lotje* getikt zijn... bij *lotje* de bladzijde in de Van Dale vermeld had ? Onvoorstelbaar ! En het was dan nog de juiste ook. Veel deelnemers leggen lijstjes aan met woorden die ik nog nooit gehoord heb. Lijstjes ook met alle mogelijke inconsequenties in de Van Dale en het Groene Boekje.

Juist spellen, of het althans proberen, vind ik een leuke bezigheid, maar een dictee ineensteken heeft andere charmes. Daarbij leer je dan wel hoeveel je nog niet weet. Precies die instinkers breng ik er dan in onder, in de hoop dat ik niet de enige ben die die fout maak. (Weet je dat ik zelf nog maar een jaar weet dat *volksstam* een dubbele -ss- heeft ? Foei, en dat voor een leraar Nederlands...) De juiste spelling van woorden als *idee-fixe*, *te berge rijzen*, *entr'acte*, *urethra*, *ziggoerat* weet ik eigenlijk ook maar toen ik ze voor het dictee opzocht en mij verbaasde over de aangetroffen vorm.

Trouwens, de woorden die je daar in je vraag citeert, zijn wel niet van de gemakkelijkste, maar je moet er ook bij zeggen dat ze in het invuldictee heel wat woorden zomaar cadeau krijgen : *salto-mortale's*, *quasi-nonchalant*, *vanjewelste*, *maidendictee*, *laxatieven*, *frisbeeën*, *skûtsjesilen*, de ziekte van *Creutzfeldt-Jakob*, *smörrebröd*, om er maar enkele te noemen uit de laatste editie. Akkoord, dat ze dat soort woorden ten geschenken krijgen, is niet altijd om puur humanitaire redenen, maar dat laatste speelt toch wel een beetje mee. Een reden is vaak dat ik het niet over m'n hart kan krijgen de deelnemers met sommige van die woorden te bestoken. In het Groene Boekje en de Van Dale staat *stresssituatie*, maar wie durft zeggen dat als een deelnemer *stress-situatie*

schrijft, met koppelteken, dit als fout moet worden aangerekend ? Als ik zelf niet achter een bepaalde spelling sta (bijv. *invrijheidsstelling*), komt de vorm er niet in. Slechts heel uitzonderlijk wijk ik daarvan af (bijv. *maffiose* toestanden, met een -s-, of *urethra*, met een -h-).

Als je het wil, kan je eigenlijk alle deelnemers knarsetandend op de knieën krijgen, maar dan beleef je daar geen voldoening aan. Zij zeker niet.

Steekt er dan echt geen dosis sadisme in als je zo'n tekst ineensteekt ? Ten slotte hoop je dat er fouten gemaakt worden.

Nee, het vorige toont toch wel aan dat mijn karakter niet zó slecht is. Al verknukel ik me wel wanneer die bollebozen d/t-fouten schrijven. Zoiets geeft wel een bepaalde kick. En een leuke idiote fout is ook altijd meegenomen. Een van de vroegere dictees ging over een staatsgreep. *De staatsgreep* als titel vond ik wat banaal. Daarom maakte ik er *De coup* van. Dat nogal wat deelnemers er *De koe* van gemaakt hadden, al was de context overduidelijk, heeft me met een oprecht genoegen vervuld. Of was het toch leedvermaak ?

Hoe steek je zo'n dictee ineen ?

Voor het vinden van een thema komt er gewoon wat inspiratie bij kijken. In de maanden die aan het dictee voorafgaan, noteer ik tientallen losse woorden, die ik om een of andere reden treffend of bruikbaar vind. Enkele ervan zet je onder makkaar en dan hoop ik dat er opeens een thema opduikt. Voor de tekst voor de provinciale finale (Over katers zonder kattinnen) had ik op m'n voorlopig lijstje bijvoorbeeld staan : *cyperse katten, kartuizers, bacchanalen, drinkgelag, katte(n)belletje, eikenhouten kop, tong als klittenband, gerstenat, vermout, schnaps, excessief, kattenpis, feniks, cafeïne, pousse-café, sardineblikje, viskeus, panaceeën, placebo's, aspirientje, lazerus, levercirrose,...*

Je hoeft niet zo lang naar deze opsomming te zitten kijken, om een thema te voelen opwellen : over wie met een kater zit en met wat voor middeltjes ertegenaan kan worden gegaan. Je begint dus met een eerder toevallige kapstok, en daar hang je dan zoveel mogelijk bruikbare woorden aan op. Wat ik wel probeer te vermijden is een tekst rond een bepaald specifiek-technisch thema, zoals sport, of gastronomie. Dat wordt al vlug eenzijdig. En voor veel deelnemers ook discriminerend.

Wat is er het moeilijkste als je zo'n dictee ineensteekt ?

Ik kan zo meteen een paar problemen opnoemen. Hét moeilijkste vind ik meestal het inkorten van de tekst. Zo'n tekst groeit en groeit, dag na dag, week na week. Steeds vind je woorden die er een plaatsje in verdienen. En dan moet je beginnen snoeien. Al die woorden zijn haast stuk voor stuk je kinderen geworden, en dan moet je aborteren. Met pijn in het hart. Anders wordt zo'n tekst veel te lang. In het invuldictee van vorig jaar moesten de deelnemers zo maar even 444 woorden invullen... Dat werd toen een slijtageslag. Ook voor de correctoren ! Dit jaar heb ik het kunnen (en moeten) beperken tot 200.

Maar er zijn ook meer speltechnische problemen. Vooreerst is er het feit dat onze normen, het Groene Boekje en de Van Dale, vaak andere regels hanteren. (Van Dale : *amazonenzit, apennootje, paardenbloem, Indo-Germaans, zielepoot*, enz.) Erg is dat niet. Dat soort woorden werd gewoon geweerd uit het dictee, of aan de deelnemers cadeau gedaan.

Een groter probleem is dat men bij het ineensteken van de tekst absoluut zeker moet zijn dat alle mogelijke alternatieven verkeerd zijn. Natuurlijk zijn spelvormen als

onmiddelijk, naïveling ontegensprekelijk en zonder discussie verkeerd. Voor een woord als *tsjilpen* moet je toch even kijken of ook *tjilpen* en *sjilpen* niet bestaan. (Wat inderdaad het geval is.) De problemen beginnen echter bij hoofdletters, koppeltokens en vooral het al dan niet aaneenschrijven. *Halsoverkop* is zeker juist, maar in de Van Dale vind je dan bij trefwoord *hals* ook *hals over kop*.

Voor al dan niet aaneenschrijven heb ik een grondige afkeer. En dat geldt trouwens ook voor de deelnemers. Neem nu woorden als *hooggespannen* of *nietsvermoedend*. Aaneen is in die twee gevallen natuurlijk juist. Het staat nu eenmaal zo in het Groene Boekje. Maar waarop steun je om te zeggen dat *hoog gespannen* en *niets vermoedend* verkeerd zou zijn? Toch niet alleen maar op de bewering dat aaneen juist is! Dan maar op de vaststelling dat deze woorden vaneen niet in het Groene Boekje noch in de Van Dale staan? Vaneen geschreven (of is het vaneengeschreven?) kunnen ze er om te beginnen al moeilijk in staan, toch niet als trefwoorden. En bij welk trefwoord dan wel? En moet bij *vermoeden* ergens als voorbeeld dan echt noodzakelijk *niets vermoedend* staan? Nee, op dat soort dingen speculeren is vaak om moeilijkheden vragen. Nog een voorbeeld. *Tekeergaan*, aaneen dus, is juist, maar in de Van Dale tref je bij het trefwoord *keer* ook *te keer gaan* aan. En *dankzij* staat aaneen in het Groene Boekje, maar in de Van Dale tref je bij trefwoord *dank* ook *dank zij* aan. Nee, aaneenschrijven of niet is iets wat me maar matig boeit. Zeg nu overigens zelf: mag je van een doorsneespeller echt verwachten dat hij weet dat het *terzelfder tijd*, *tezelfdertijd*, *tegelijktijd* is?

Afgezien daarvan sta je toch sterk als je als norm het Groene Boekje en de dikke Van Dale gebruikt?

Ja, dat zou moeten. Sommige samenstellers van dicteeteksten maken het zich gemakkelijk door alleen maar het Groene Boekje als norm te gebruiken, maar in zo'n dictee moet je nu eenmaal noodgedwongen woorden stoppen die niet in dat Groene Boekje staan, of heb je de Van Dale nodig voor de interpretatie.

Waar ik wel een gloeiende hekel aan heb, is de knoeierij die in onze twee normbronnen soms manifest aanwezig is. Dat het Groene Boekje door sommigen een haast onbruikbaar naslagwerk wordt genoemd, is ondertussen al wel bekend. Drukfouten, onjuistheden, inconsequenties, verkeerde toepassing van de eigen regels, noem maar op. Dat er fouten in voorkomen zou natuurlijk niet mogen, maar het is tenslotte mensenwerk. Zoiets doet ook begrip opbrengen voor fouten in een gigantische publicatie als de Van Dale.

Maar waar ik het moeilijk mee heb, is de manier waarop de fouten dan in volgende oplage(n) gecorrigeerd worden. In het Groene Boekje, oplage 1 tot 5, stond nog *gestresst* als bijvoeglijk naamwoord, maar als verleden deelwoord van *stressen* stond er (terecht) *gestrest*. In de erratalijst werd daar met geen woord over gerept, maar in een latere oplage was *gestresst* wel stilzwijgend geschrapt. Met dat woord in de tekst krijg je dus problemen als je niet oplet.

In 1996 hebben we discussie gehad i.v.m. een woord als *driesterrenrestaurant*, dat in een bepaalde oplage van de 12de druk tot mijn verbazing inderdaad als *driesterrenrestaurant* gespeld bleek. Ook bij de recentste omgespelde Van Dale is er achteraf een erratalijst gekomen, maar sommige van deze correcties zijn niet opgenomen in de volgende oplage(n). Welke correcties? Daar heb je het raden naar. Het is overigens al een hele karwei te achterhalen welke oplage je in handen hebt. Reden genoeg dus om "gestrest" te zijn...

Je moet werkelijk op alles voorbereid zijn. Vergeet niet: de deelnemers aan

zo'n finale zijn de crème de la crème. Zij kennen bij manier van spreken het Groene Boekje en de Van Dale van buiten. En als ze menen gelijk te hebben, dan zijn ze vaak bereid dat gelijk met hand en tand te verdedigen. Op dat moment is spellen niet zomaar een spel meer, maar bloedige ernst. Daarom dat ik steeds meer geneigd ben om gevallen die voor verschillende interpretatie en voor discussie vatbaar zijn, te weren.

Hoe presteren de West-Vlamingen ?

Uitstekend. In elke editie overigens. Onder de 40 finalisten waren er dit keer 12 West-Vlamingen (30%). Ook de Limburgers waren sterk vertegenwoordigd (10). En als we kijken naar de prestaties dan mogen we fier zijn. Onder de eerste 5 waren er 3 West-Vlamingen, waaronder de laureaat !

Roeselare en omgeving zal ook wel sterk presteren, nemen we aan ?

Helaas niet. Het hart van onze provincie laat het op spellingvlak afweten, zeker ter hoogte van de finale. Geen enkele Roeselarenaar... Het Kortrijkse en het Brugse, daar moet je de beste West-Vlaamse spellers zoeken. Van de 12 West-Vlaamse finalisten waren er 6 uit de regio Kortrijk, 3 uit de regio Brugge. Ieper, Diksmuide, Tielt hadden elk 1 finalist. Maar Roeselare en overigens ook heel de kustzone vallen op door hun afwezigheid. De winnaar was overigens een Kortrijkzaan (Hugo Van Malder).

Waar die West-Vlamingen hun roots hebben weet ik niet. Ik weet wel dat een van de coryfeeën, "Limburger" Diederik Van Coillie (*1941, leraar klassieke talen) zijn roots in Roeselare heeft. Hij is het die eind 1995 het Groot Dictee van de Nederlandse Taal in Den Haag gewonnen heeft. Voor zover ik weet heeft hij zijn humaniora echter niet gedaan in het Klein Seminarie.

Is er een verklaring voor dat de West-Vlamingen het er behoorlijk afbrengen ?

Dat de wieg van het DF-dictee in West-Vlaanderen lag, kan niet de enige verklaring zijn. Misschien omdat ze qua taalbeheersing wat achterop liggen, zijn ze dubbel gemotiveerd om het op het vlak van de spelling, wat toch niet echt taalbeheersing meebrengt, van zich af te bijten. In ieder geval doet de vaststelling dat de West-Vlamingen het puik doen, wel deugd. Ik voel me immers zelf nog meer West-Vlaming dan Vlaming.

We nemen aan dat de deelnemers vooral leraars zijn ?

Inderdaad. Van de 40 finalisten waren toch bijna de helft leraars of oud-leraars. Daarom niet alleen leraars Nederlands ! Natuurlijk lijkt die helft veel, maar je kan ook zeggen dat toch de helft géén leraars waren. Waarmee ik ten eerste wil zeggen dat nogal wat leraars terugschrikken voor zo'n dictee, bang dat ze zijn dat ze ten aanschouwen van de wereld en hun leerlingen zullen afgaan, en ten tweede dat ook mensen die beroepshalve niet direct met taal te maken hebben, zich toch in die spelling vastbijten. We telden onder de finalisten ook bedienden, ambtenaars, een econoom, een verzekeringsinspecteur, een informaticus, een advocaat,...

Zijn nog andere bevolkingsgroepen over- of ondervertegenwoordigd ?

In de preselecties zijn de jongeren niet slecht vertegenwoordigd, maar ik vrees dat sommigen na de test hun correctievel nogal gefrustreerd doornemen. In de provinciale en nationale finales zijn er al heel wat minder jongeren. De gemiddelde leeftijd van de finalisten ligt zeker boven de 45. De jongste finalist was 25. Misschien laten veel jongeren zich afschrikken door de nieuwe spelling. Maar dat geldt eigenlijk evenzeer voor een aantal oudere kandidaten.

Dames zouden met hun charmes het deelnemersveld moeten opluisteren, maar op het hoogste niveau laten ze het wel afweten. Vooral dit jaar was het pover gesteld : slechts twee vrouwelijke finalisten... De verklaring ? Uit vrees als seksistisch gebrandmerkt te worden laat ik die maar aan de lezers over.

Had het dictee dit jaar geen speciale dimensie door de nieuwe spelling ?

Ach, die nieuwe spelling... Er is al zoveel om te doen geweest, maar geef toe, dat valt toch best mee. In het dictee staken wel een paar nieuwe-spellinggevallen, maar die had ik er eigenlijk alleen in gestopt om de deelnemers te belonen. Ik kon wel raden dat ze een extra inspanning gedaan hadden om die nieuwe spelling onder de knie te krijgen (*toe-eigenen, hazenpad, wespentailles,...*)

Er is al zoveel te doen geweest om die nieuwe spelling, maar nu de start al enige maanden achter ons ligt, zeker in het onderwijs en in de pers, valt dat toch best mee. Wie "oude" teksten wil ontslepen zal wel merken dat het aantal woorden dat in aanmerking komt per bladzijde toch erg laag ligt.

Natuurlijk ergeren velen zich terecht aan die *pannenkoek* en soortgelijke toestanden, maar anderzijds moet toch gezegd worden dat de oude spelling ook niet van de poes was. Alleen : de meeste taalgebruikers wisten dat niet of nauwelijks. Wie wist er het verschil tussen een *vruchtenplukker* en een *vruchteplukker*, en een *krantenjongen* en een *krantejongen* ? En dan dat *bessesap* en die *bessenjenever* ! Om dan nog te zwijgen over die voorkeurspelling en toegelaten spelling (*contact/kontakt*). Nee, we zijn erop vooruitgegaan. Akkoord, de nieuwe spelling is niet perfect, maar dat komt voor een deel omdat men de zaak zo duidelijk in de belangstelling gezet werd, in de media, en ook zo nadrukkelijk in regels heeft willen vatten. Terwijl een boel dingen gewoon niet te beregelen zijn... Ik denk, dat we over een paar jaar gaan zeggen : ach, waarover hebben we ons druk gemaakt ? Trouwens, toen het destijds *vis* werd i.p.v. *visch*, en *lopen* i.p.v. *loopen* werd er soms ook furieus gereageerd. Hoe dan ook, het had wel beter gekund. Men heeft een paar kansen laten liggen. Maar over een nieuwe spelling kan men nu eenmaal nooit een algemene consensus bereiken onder alle betrokkenen.

Zijn er al dicteeplannen voor volgend jaar ?

Volgend jaar komt er zeer waarschijnlijk weer een dictee. Daar beslist natuurlijk het Davidsfonds over. Aan de vorm en organisatie kan wel wat gewijzigd worden, en er zijn ook plannen om de wedstrijd te laten evolueren naar een gevarieerde taalttest. Persoonlijk sta ik daar niet helemaal achter. Akkoord, spelling is maar spelling, en zeker niet het belangrijkste element van een taal. Maar op het competitieve vlak doet een dictee het nog altijd. En zodra je andere taalaspecten, zoals bijv. het juiste woord of taalzuivering, erin betreft, zit je op glad ijs.

En over glad ijs gesproken : nu maar hopen dat er in onze tekst niet te veel spelfouten staan.

MET JONGE MENSEN OP WEGEN VAN TOEKOMST

Ons onderwijs als een wegwijzer in studeren en samenleven voor jongeren.

De Augustijnerschool

Het Klein Seminarie sluit straks voor de 190ste keer een schooljaar af. Doorheen die vele schooljaren stond een dynamisch lerarenkorps borg voor de vorming van duizenden leerlingen. Talloze figuren die bepalend waren voor het onderwijs in ons bisdom en voor het Vlaamsgezinde en godsdienstige leven in ons land en de missiegebieden, liepen hier school. Maar de geschiedenis van het bisschoppelijk Klein Seminarie gaat verder terug. De Paters Augustijnen hadden op deze plek in Roeselare in de loop van de 17e eeuw reeds onderwijs uitgebouwd. In hun '*Collegium Augustino-Rollariense*' kregen leerlingen uit de regio sedert 1641 Latijns onderricht. In 1797 heeft de Franse bezetter de 'geestelijke opvoedingsgestichten' afgeschaft en zijn de Roeselaarse paters uit hun **Augustijnercollege** gezet. De schoolgebouwen bleven ongebruikt. Dankzij de actieve inbreng van de Roeselaarse priester Lodewijk-Albert Caytan en met de steun van de Gentse bisschop opende het bisschoppelijk Klein Seminarie op 27 mei 1806 zijn deuren in de panden van de vroegere Augustijnerschool. We hebben het plan opgevat om in de komende novembermaand 1997, 200 jaar na de sluiting van het *Collegium Augustino-Rollariense* een **tentoonstelling** te wijden aan de voorgangers van onze school. U hoort daar binnenkort nog meer over.

Degelijk onderwijs en waarden-volle opvoeding

Eind juni worden voor onze leerlingen opnieuw de punten geteld en maken de einddeliberaties de balans op van de geleverde inspanningen. De cijfers van het rapport en de procenten van de vakken geven echter niet de doorslag bij het slagen in de humaniora. Want **de vakken** zijn niet meer dan het middel: opvoeding en vorming is het doel van het onderwijs. De vakken zijn voor leerlingen de stapstenen om doorheen de vloed van kennis en informatie in onze complexe wereld oordeelkundig hun eigen weg te kunnen kiezen. Talen en literatuur verwoorden het boeiende verhaal van wat mensen 'tot mens' maakt. Wetenschappen en techniek bieden het uitzicht van een 'positieve' horizon voor onze vaak bedreigde mensenwereld. En andere vakken brengen eerder de ethische, de sociale of esthetische dimensie aan: godsdienst en geschiedenis, expressie en turnen, muziek en tekenen... Deze vakken getuigen ook van de geestelijke kracht en de scheppende macht van de mens. Zij leren jonge mensen met open oog zien: schoonheid, zingeving en geluk. Deze elementen bepalen mee de kwaliteit van onze toekomstige samenleving: ze laten leerlingen immers uitgroeien tot bezielde en bewaame medemensen.

Minstens even belangrijk als kennis en theorie verwerven is toch de school laten uitgroeien tot een sociale ruimte voor jonge mensen. Creativiteit, gezonde competitie, zin voor verantwoordelijkheid, hartelijke omgang, ambitie en interesse..., het zijn zovele facetten in de attitudevorming op school. Daarom ook mag een school en het Klein Seminarie dit sociale milieu voor leerlingen niet laten 'dynamiteren' door haar opdracht te beperken tot louter kennisoverdracht en nuttigheidsdenken. Wij moeten het schoolse milieu veeleer '**dynamiseren**' tot een levende en stimulerende ruimte waarin het beste van leerlingen worden opgewekt, verschillende talenten worden geactiveerd en vaardigheden ontwikkeld. De school van morgen, het Klein Seminarie van morgen, moet durven werken aan die brede 'waarden'-cultuur.

Onze samenleving

Maar het onderwijs draagt hier niet alleen verantwoordelijkheid. De beleidsmensen in stad en gemeenschap, in sociale en politieke kringen, in zovele sectoren van onze maatschappij hebben elk hun eigen opdracht voor die toekomstige samenleving. En biedt onze samenleving perspectief aan de jonge mens? Wie de gebeurtenissen van de voorbije maanden overschouwt, zou er bij twifelen: je voelt je overbelast. Velen waren - zijn nóg - ontzet en niet alleen over de feiten zelf, óók over de manier waarop de media met de din-

gen zijn omgegaan. De gevoelens die om kinderen zijn losgeweekt, laten niemand onverschillig. Ze hebben **onze hardleerse samenleving** even naar adem doen happen. Even maar? Terwijl het *elk-voor-zich* de gulden regel wordt en in zelfontplooiing veel wordt geïnvesteerd, glijdt dit millennium haast kortzichtig uit over nutskwesties. In deze dagen krijgt onze vooruitgangsbeschaving diepe deuken; er gapen grote kloven in onze samenleving. Kan blijkbaar alleen *het kind* onze cultuur dan losmaken uit de wurggreep van het 'nu' en het 'maak-bare'. Wat met kinderen is gebeurd én nog gebeurt, verduistert de toekomst van onze wereld. En toch, het kind biedt de toekomst.

Ook de school wordt opgeroepen om deze tijd te bevragen. We staan versteld van de puinhoop die onze maatschappij is geworden. In zijn welvaart, in zijn structuren en in zijn democratie is onze samenleving zwaar aangetast. Zovele verantwoordelijken falen, zoveel raken verstrikt in allerlei netwerken, steeds weer en nu blijkbaar steeds meer. In deze wereld valt het beslist niet mee om jonge mensen hun eigen weg te laten vinden. Van overal klinken stemmen op, vaak nogal luidruchtig, maar hun boodschap is tegenstrijdig of nep.

De publieke berichtgeving eist onze aandacht op en manipuleert onze waardenschaal; haar perspectief is echter grillig, soms zelfs onwaarachtig. Naar wie moeten de jonge mensen in deze tijd dan luisteren? Waar kunnen zij terecht met hun waarom-vragen, de echte vragen van goed en kwaad, van dood en leven, van haat en liefde?

Bakens voor jonge mensen

Opgroeïende kinderen hebben nochtans bakens nodig; zij zoeken antwoorden en houvast. Eerder onbeholpen, soms brutaal roepen zij ons op tot antwoord, tot verantwoording van onze verwachtingen en onze eisen. Het vraagt moed van volwassenen om ook dan te luisteren naar onze kinderen. Zelf weten wij op school niet echt het antwoord; maar de wegen kunnen wij wel wijzen dankzij onze ervaringen en inzichten, dankzij onze inspiratie en ons geloof. In deze tijd vol gebrokenheid zullen wij in het Klein Seminarie met vele krachtige en deskundige handen onze inspanningen leveren, geduldig en zonder veel deining. Bij de vorming van de toekomstige generatie zullen we blijvend de essentie, de leerling, in het midden plaatsen en hem in zijn jeugdtijd diepe waarden laten mee-maken: eerbied voor anderen, kritisch overleg, menslievendheid en solidariteit.

Vaak overstijgen we hiermee de vele voor-geprogrammeerde lessituaties op school; maar dan klinken ook creativiteit, vindingrijkheid en geloof als boodschap op. In het spoor van de traditie zet het Klein Seminarie daarmee de eigen koers verder, nooit eigenzinnig, maar wel vanuit eigen inzicht, om onze leerlingen op wegen van toekomst te zetten, om de brug te slaan naar de 21ste eeuw.

*Kris Pouseele
directeur*

SINT-JULIAAN DER VLAMINGEN EEN VLAAMSE PAREL IN ROME

De aanleiding van dit artikel is de Rome-reis tijdens de krokusvakantie 1997 met een tiental leraars van het Klein Seminarie onder leiding van E.H. Henk Laridon. Deze verbleef op het Belgisch College te Rome van 1988 tot 1991. Hij behaalde er de licentie Bijbelwetenschap aan het pauselijk Bijbelinstituut. De groep bezocht o.a. het hospitium Sint-Juliaan der Vlamingen.

La *Città eterna* noemt men ze, de eeuwige stad Rome. Ooit de hoofdstad van een immens keizerrijk, nu ergenaam van eeuwenlange cultuur en kunst, de imposante hoofdstad van republiek Italië en de zetel van het hoofd van de wereldkerk.

Rome telt 3,5 miljoen inwoners. Met haar rustieke pleinen, haar kolossale gebouwen en haar zuiderse sfeer heeft Rome nog niets van haar charme verloren.

Wie van ons bezocht nog nooit Rome? De Sint-Pieter, het Colosseum, de Trevi-fonteinen... iedereen heeft ze gezien. Maar wist je dat er in Rome ook Vlaamse sporen te ontdekken zijn? En dat ze bovendien best mogen gezien worden?

Alle wegen leiden naar Rome

Sinds heuglijke tijden staat een voetreis naar Rome op het verlanglijstje van menig pelgrim. Een bedevaart naar de graven van Petrus en Paulus bracht reeds velen in de stad van Romulus. Ook op weg naar Jeruzalem of op kruistocht was Rome vaak een stop- of verblijfplaats. Aan vele pelgrims moest Rome dus onderdak bieden.

Rond de Constantijnse basiliek van Sint-Pieter schoten de gasthuizen als paddestoelen uit de grond. De bekeerde Germanen bleven hierin niet achterwege en in de schaduw van de basiliek werd het *Campo santo dei Teutonici e Fiamminghi* opgericht. Het bestaat nu nog binnen de Vaticaanse muren.

Een Vlaams hospitium

In de 8ste eeuw ontstond een eigen Vlaamse Stichting te Rome: San Giuliano (Sint-Juliaan).

De stichting, met gebouw en fraai kerkje, bestaat op vandaag nog en is gelegen in het hartje van Rome in de *Via del Sudario 40* (vlak bij het verkeersknooppunt *Largo Argentina*). In 1096 zou graaf Robrecht II van Vlaanderen, op weg naar het Heilig Land, de stichting bezocht hebben.

Van begin 15de eeuw dateren de eerste historische vermeldingen van een kapel van Sint-Juliaan; net de periode dat de pausen, na een ballingschap in Avignon, in Rome terugkwamen. In de statuten van 1444 is sprake van een hospitium voor pelgrims uit de Nederlanden, een goedkoop verblijf en verzorging van zieken.

Vanaf 1624 werd nauwkeurig een pelgrimsregister bijgehouden. Van 1624 tot 1790 werd aan 21.213 reizigers, voornamelijk uit Vlaanderen, maar ook uit Artesië, Namen, Henegouwen, Kamerijk en Doornik onderdak verleend.

Met de herontdekking van de cultuur van de klassieke Oudheid in de 16e eeuw, vonden ook Vlaamse kunstenaars en ambachtslui de weg naar Rome en resideerden in Sint-Juliaan.

De rijke Vlamingen in Rome, de hoge geestelijken, kooplieden, succesrijke ambachtslieden en kunstenaars zetelden in de beheerraad van het hospitium en waren tevens lid van de hieraan verbonden broederschap van Sint-Juliaan.

Veruit de belangrijkste maecenas van de stichting was een apotheker uit Ieper, Nicolaas Van Haringhen, die eind 17de eeuw te Rome werkzaam was en San Giuliano tot zijn universele erfenaam maakte.

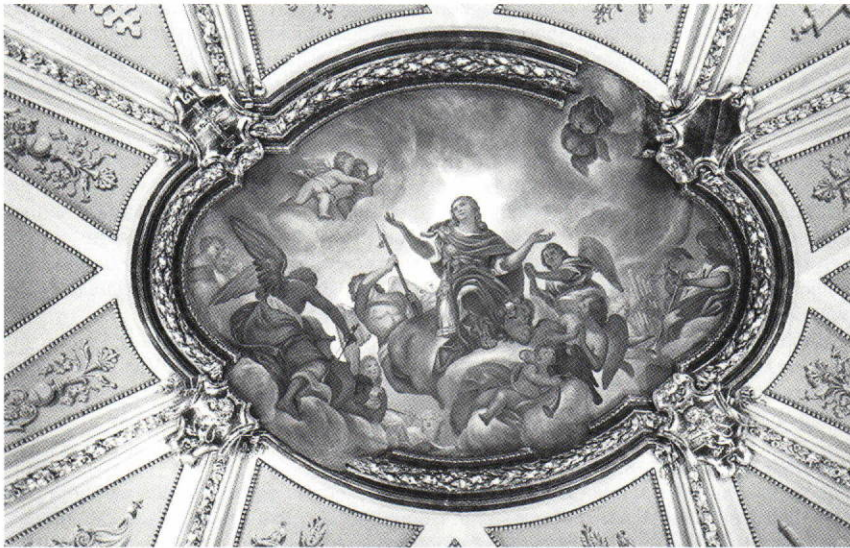
Kunstenaars als Charles-François Van Poucke uit Diksmuide en Pieter-Antoon Verschaffelt (1710-1793) waren lid van de stichting in de 18e eeuw. Verschaffelt vervaardigde de bronzen aartsengel Michaël, die thans prijkt boven op de Engelenburch langs de Tiber.

De kerk van Sint-Juliaan

De huidige kerk werd in octagonale ovaalvorm opgetrokken in het begin van de 18de eeuw. Ze bevat tal van grafmonumenten. De meeste kunstwerken, die nu nog in de kerk te zien zijn, dateren uit de vroege 18e eeuw, toen de toeloop van Vlamingen te Rome over zijn hoogtepunt heen was.

Het centraal medaillon van het gewelf stelt de apotheose voor van Sint-Juliaan, een le-gendarische heilige. Volgens Flaubert was Juliaan een jonge man die jager was. Op een dag doodde hij zijn vader en moeder. Als boete voor de oudermoord ondernam hij een bedevaart naar Rome, waar hij zich ter beschikking stelde van de pelgrims. Op een dag ontfermde hij zich over een afgematte pelgrim. Zijn hulp en nabijheid waren dermate dat beide lichamen zouden versmolten zijn en beide onmiddellijk naar de hemel opstegen.

Deze hemelvaart of levitatie is het motief van het prachtig en onlangs gerestaureerde pla-fondfresco. Het werd in 1717 geschilderd door de Engelsman William Kent (later hofarchi-tect van de Engelse koning).

1717 William Kent
Tenhemelstijging van St.-Juliaan

Het medaillon is omringd door vier allegorische figuren die het graafschap Vlaanderen, Brugge en het Brugse Vrije, Gent en Ieper voorstellen.

Een olieverfschilderij aan het hoofdaltaar stelt de bekering van Sint-Juliaan voor en is van de hand van Theodoor Helmbreker (1633-1696). Eveneens 17de-eeuws is een olmen-houten beeld van Jodocus Haerts dat Sint-Juliaan voorstelt. Van dit origineel maakt Alberto Bertuzzi (*1951) een bronzen kopie, welke nu aan de voorgevel prijkt.

Tot slot vinden we ook in de kerk een schilderijtje van Paul Bruylant (*1939), dat in olie-verf op een deurtje het mirakel van Sint-Juliaan voorstelt.

De oude organisatie van San Giuliano verdween met de Franse controle over de stichting tussen 1798 en 1814. De kerk kwam daarna officieel aan het koninkrijk der Nederlanden, en uiteindelijk aan België. Ze werd ook genoemd Sint-Juliaan-der-Belgen/Saint-Julien-des-Belges. Nu is onze dynastie de beschermster van de koninklijke titel waarmee Maria-Theresia de kerk vereerde.

In 1979 werd door de provisorsen beslist de oude naam van de Stichting te hernemen: Koninklijke Belgische kerk en Stichting "Sint-Juliaan der Vlamingen".

Telkenjare is er een nationale viering op 11 en 15 november. Sint-Juliaan is ook thans de

thuishaven van de Vlaams Culturele kring te Rome, die in 1908 onder de naam Ruusbroeckkring gesticht werd. Deze kring komt er maandelijks bijeen.

De kerk ontvangt regelmatig gasten en toeristen uit Vlaanderen en in een logboek wordt alles nauwkeurig bijgehouden. Van oktober tot juni is er op zondag om 10.30u. eucharistie in het Nederlands in Sint-Juliaan (een buitenkans voor elke toerist!).

Op 22 mei 1986 bracht paus Johannes-Paulus II een bezoek aan Sint-Juliaan.

Op het Vaticaans consistorie van 26 november 1994 werd Jan Schotte, scheutist uit Beveren-Leie, benoemd tot kardinaal. Hij koos Sint-Juliaan tot titelkerk. Aan de voorgevel van de kerk (in de Via del Sudario) hangt nu zijn bisschoppelijk wapenschild met spreuk "Parare viam Domino pacis", naast het pauselijke en nationaal Belgische wapenschild. In Beveren-Leie werd de kring "Vrienden van Sint-Juliaan" opgericht.

In februari 1997 werd pater Hugo Vanermen m.s.c., uit Heverlee afkomstig, de nieuwe rector van Sint-Juliaan, in opvolging van Mgr. Werner Quintens.

Andere stichtingen te Rome

In 1844 besloten de Belgische bisschoppen tot het oprichten van een pauselijk Belgisch College voor seminaristen en jonge priesters, die hun studies konden vervolmaken aan de pauselijke instituten. Dit Belgisch college was bij zijn aanvang ook gevestigd in Sint-Juliaan. Twee jaar later, in 1846, vertrok het Belgische College naar een eigen palazzo in de Via del Quirinale (vlak bij het Quirinaal, het huidige presidentiële paleis).

Vele seminaristen en priesters uit België hebben er verbleven. Regelmatig waren er ook buitenlanders te gast. Zo was er ondermeer, van 1946 tot 1948, de pool Karol Wojtyla, jawel de huidige paus, op het Belgisch College.

In 1972 verhuisde het Belgisch college naar modernere gebouwen in de Via G. Pagano, in de westelijke randstad van Rome, in de gebouwen van de Broeders van Liefde.

Een tiental Belgische jonge priesters logeert er momenteel. Ze studeren aan de pauselijke universiteiten *Gregoriana* (theologie), *Biblicum* (Bijbelexegese), *Anselmianum* (liturgie), *Salesianum* (Catechese), *Alfonsianum* (moraal) of andere.

De rector van het Belgisch College is Oostendenaar Mgr. Werner Quintens.

Er is dus een lange continue aanwezigheid uit onze streken in Rome. Van staatswege werd ook een *Belgische Academie* opgericht voor Belgische beursstudenten in profane wetenschappen.

Rome en het Klein Seminarie

Het spreekt vanzelf dat ook een pak oud-leerlingen, leraars en oud-lerars van het Klein Seminarie ooit als seminarist of priester in Rome hebben gestudeerd. Alle studenten van het Belgisch College zijn gebundeld in het interessante boek van Johan Ickx, *De alumni van het Belgisch Pauselijk College te Rome 1844-1994*, in eigen beheer uitgegeven in 1994 naar aanleiding van 150 jaar Belgisch College, in aanwezigheid van koningin Fabiola.

Het Roeselaarse Klein Seminarie staat uiteraard bekend omwille van zijn pauselijke Zeeavenkorps, dat bestaan heeft van 1867 tot 1960. In meerdere Europese landen ontstonden Zeeavenkorpsen ter verdediging van de toenmalige kerkelijke Staat en tegen de Italiaanse eenheidsbeweging. In 1870 viel de stad Rome en ontstond de republiek Italië.

Het Zeeavenkorps ontstond in het Klein Seminarie in 1867 onder superior Bruno Van Hove. In ons bisdom was het Roeselaarse korps het oudste, het grootste en het overleefde alle andere. Als doel werd gesteld: "De liefde voor de paus onder de studenten te onderhouden en te verlevendigen". Dé grote organisator van het korps was Amaat Vyncke. Met Pasen 1997 verhuisde het archief van de Zeeaven van het oude stedelijk brandweersenaal te Roeselare naar het Klein Seminarie. Het materiaal, dat getuige is van inzet en kerkelijke trouw, moge in onze school weer zijn thuishaven vinden.

*Henk Laridon
priester-leraar*

Over Sint-Juliaan verscheen een kunstboek met prachtige foto's: J. DE BRABANDERE, B. DE GROOF, J. ICKX, *1000 jaar San Giuliano dei Fiamminghi*, Brugge, Stichting Kunstboek, 1996.

Administratieadres voor Sint-Juliaan: Via G. Pagano 35, CP 9082, I-00167 Roma - Tel. 00 39 6 66 30 476.

Wie het werk en de kerk van Sint-Juliaan wil steunen, kan dit op rek. 470-0964222-66 op naam van Werner Quintens, Brugge, met vermelding "San Giuliano".

Prikbord

Wegens plaatsgebrek in onze vorige nummers moest deze rubriek wijken voor teksten die ons werden toegezonden. Eigen teksten... laatst. Hopelijk moeten deze korte prikjes ditmaal niet op het laatste verdwijnen.

Onze oud-leerling Piet Vandaele (LWI 1990) uit Merkem heeft samen met professor Marc Moonen van de K.U. Leuven de jaarlijkse prijs gewonnen voor wetenschappelijk onderzoek, uitgeschreven door Alcatel Bell. Zijn studie richt zich tot de verbetering van de draadloze telefonie. De juiste titel van het werk is "Ontwerp en implementatie van 'multi user' detectie algoritmen voor spatiale multiplexering (SDMA) in cellulaire mobiele telefonesystemen". Proficiat Piet!

Ook Bartel Van Holsbeeck (LWE 1976) uit Roeselare droeg zijn steentje bij tot de wetenschap en werd ervoor beloond. Samen met de dokters Pat Gellens, Philippe Lefere ontving hij de Vascutek-prijs. Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt door de Belgische vereniging voor vasculaire heelkunde. De Roeselaarse artsen ontvingen die prijs voor hun werk in verband met thrombolysis, een speciaal injectiesysteem waardoor een verstopt bloedvat zonder operatie geopend wordt. Eveneens proficiat Bartel!

Ook Rudi Maelbrancke (WA 1983) verdient onze gemeente gelukwensen. Vorig jaar behaalde hij de graad van doctor in de informatica aan de K.U. Leuven. Zijn proefschrift - eveneens voor ons, leken, al te moeilijk - droeg de titel: "Linear and Spatial Data Structures: New Techniques for Analysis and Optimisation".

En om een totaal andere reden vermelden we oud-leerling Joël Vandemaele (LG 1950) uit Watou. Joël die zich in de geschiedenis verknouwt, publiceerde een lijvig werk met als titel: "In de Spiegel der Geschiedenis". De galerij 'De Katteman' die hij openhoudt, vindt Oud-Friesland en Oud-Saksenland in Frans-Vlaanderen terug, met een Keltenspoor naar Atlantis. Als je het ons vraagt, een op zijn minst gezegd merkwaardig boek. Je kan het boek bestellen bij de schrijver: Stoppelweg 13, 8478 Watou, tel. (057) 38 83 68. Prijs 950 BEF.

En... behoort je tot een uitgangsjaar met een 2 of een 7 achteraan? Wel je behoort dit jaar tot de genodigden van 11 november 1997. Dinsdag 11 november 1997. De klassen zijn maar volledig als jij er ook bij bent. Uitnodiging volgt.

Leraar geschiedenis Peter Bentein vroeg ons ook het volgende initiatief mee te delen: naar aanleiding van de 200ste verjaardag van de sluiting van het Augustijnenklooster te Roeselare en van het Collegium Augustino-Rollariense, de voorloper van ons Klein Seminarie, wordt in november van dit jaar een tentoonstelling opgezet in het college. Het is de bedoeling de humanistische onderwijs traditie van de Augustijnen en de uitwerking ervan in Roeselare samen te brengen met de gegevens over de sluiting in de Franse Tijd. De concrete data zullen nog meegedeeld worden.

R. Parent
leraar

Uit de post

't getekend portret werd overgenomen van het bidprentje.

IN MEMORIAM

† ANTHIME VANDECANDELAERE
27 augustus 1920 - 24 december 1996

Aan God zij glorie in den hoge!
en vrede op aarde heersen moge!
Zo klonk het boven Bethlehem.
Anthime was heden uitverkoren
het van de Engelen zélf te horen!

Van zeer veel dingen had hij weet.
Want, monnellachend, steeds gereed
't gesprek van anderen te horen,
was dan, met weinig woorden, maar
met fijne scherts zijn commentaar.

Hij had een zakelijk-nuchtere geest,
en is "natuurmens" steeds geweest:

Hij had een zakelijk-nuchtere geest,
en is "natuurmens" steeds geweest:
het Werviks landschap, toebak, peerden,
de zon, de wolken, regen, wind ...
En zulks als 't wel- of tegenging.

Hij wist wat moest. Keek nooit ernaast.
Deed 't al op tijd, nooit overhaast,
maar uitstellen dat was hem vreemd.
Zijn nageslacht, door God gezegend
en talrijk, blijft hem nu genegen.

't Rhetoricajaar zevenendertig
behoudt in heugenis en herte
die onvergetelijke vriend,
als twintigste aan ons ontgleden.
Hij ruste óók nu in Gods vrede.

*dr. André Decock
Ret. 1937 - 24 december 1996*

Bond-ig

ZO D' OUDEN ZONGEN...

De Oud-leerlingenbond heeft een creatieve periode achter de rug. Enerzijds bood zij haar medewerking aan een particulier initiatief op 28 december vorig jaar; anderzijds organiseerde de bond zelf een bijzonder aangename *Schubertiade* op 2 maart jongstleden. Had het eerste project te kampen met het gure winterweer - de opkomst was gezien de omstandigheden toch nog behoorlijk -, de *Schubertiade* was een voltreffer, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Onnooz'le kinderen

Augustus 1996 dompelde Belgenland in een rouwkroes van schandalen onder. Hoofdpersonages waren op zijn zachtst gezegd liederlijke lui die een gemakkelijke prooi vonden in het ongeschonden kind. De gruwel die elke rechtgeaarde mens beving, inspireerde mij tot de organisatie van een voordrachtavond omtrent de wereld van kind & puber. Het beoogde publiek betrof volwassenen die aan de hand van proza, poëzie en liederen een kleurrijk beeld van (vooral) de adolescentie aangeboden kregen.

Naast de gelegenheid die de actualiteit mij gaf, waren er ook de directe omstandigheden. Enerzijds trok ik met oud-leerling Jan Vanaudenaerde rond met een cabaret-programma waarin nogal wat liederen over het opgroeien en de pijn van het jong-zijn waren opgenomen. Anderzijds werd ik als pianist gevraagd om de *interludia* te verzorgen van een voordracht-project, waarmee **Mia Pieters**, echtgenote van leraar **Raoul Boucquey** en lerares voordracht, drie leerlingen op hun eindexamen voorbereidde. Met teksten die de 'puber-tijd' ten voeten uit schildert.

Deze twee invalshoeken van het opzet (de actualiteit en de evidentie van het beschikbare muzikale en textuele materiaal) wezen naar de enige passende datum: 28 december, de *Dag van de Onnooz'le Kinderen*; de dag dat de volwassene (Herodes) uit onvermogen en angst alle pasgeborenen (lees: alle onschuld) versmoort in het bloed van het onbegrip. Het werd een doordringende symbiose van tekst en muziek, waarvoor het publiek terecht de winterse wetten durfde te omzeilen.

Drie voordrachttalenten gaven in het auditorium van het Klein Seminarie het beste van zichzelf: **Virginie Fievez**, **Maike Nollet** en **Els Verraest** gaven een vlammend spervuur van Noord- en Zuid-Nederlandse jeugd-proza en -poëzie. **Jan Vanaudenaerde** zong naast eigen nummers liederen van onder meer *van Veen*, *van Vliet*, en *van Altena*. Een 'eenmaligheid' en daarom per definitie uniek.

Schubertiade

Een voltreffer was, zoals reeds gezegd, de *Schubertiade*. Op zondag 2 maart liep de stemmig ingerichte feestzaal van het Klein Seminarie vol voor een hoogstandje, dat beslist een opvolger verdient. Zoals veelschrijver **Franz Schubert** als begenadigd zanger, pianist en componist vorige eeuw zijn intimi geregeld onthaalde op salonconcerten (gelegenheden om zijn laatste composities, hoofdzakelijk liederen voor te stellen), zo richtte de Oudleerlingenbond de feestzaal in tot een sfeervolle, drukbezochte 'music-hall'. Vooraleer de passende taart & wijn werden geserveerd, kregen de bezoekers een gevarieerd programma voorgeschoteld dat het beste van Schuberts kunnen etaleerde: liederen en kamermuziek. Thema's waren de natuur, het geloof en de liefde.

Het was niet alleen een fijn weerzien van oud-leraars en klasgenoten; ook de gezellige *causerie* waarmee *Joost Vanbrussel* de stukken aaneen rijgde, wekte geregeld de nostalgie op waarmee ik aan zijn lessen Engels en Duits terugdenk. Niet altijd geijkt, werkte hij een programma af dat het vooral van de verrassende, onverwachte invalshoeken moest hebben. Ook nu betoonde Joost zich als een meester van de *badinerie*, van het *ter zijde* meegeven van essenties. De sfeer van de *Schubertiade* was daardoor meteen gezet.

Schubert, die dit jaar wordt 'be-jubeld', is zonder enige twijfel de meester van het lied. In al zijn genres. Eenvoudige deuntjes op volkse thema's (b.v. *Heidenröslein*), belijdenismuziek (b.v. *An die Musik*) en verhalende, dramatische liederen die de grens van de herkenbaarheid overschrijden, heeft hij als geen ander tot perfectie gebracht. Wetende dat hij als dertiger aan syfilis is gestorven; wetende dat hij als *Wiener Sängerknabe* is begonnen: het doet (zoals ook omtrent *W.A. Mozart*) pijnlijk vermoeden wat hij nog in zijn mars had.

Met deze opmerking wil ik de keuze van de liederen motiveren. Gelukkig heeft bariton *Jo(sef) Baert*, die het leeuwen-aandeel van het concert op zich nam, gekozen voor de niet echt voor de hand liggende literatuur. Met *Erkönig* als hoogtepunt mikte hij vooral op doorgewerkte, dramatische liederen. Zijn uitvoering getuigde van een vakmanschap dat eerder doorleefd dan technisch *à point* was. Jozef, die in 1961 in de Grieks-Latijnse afdeling afstudeerde in het Klein Seminarie, is dan ook al 'een jaartje ouder'.

Jo Baert werd geboren in Kapfenberg (Oostenrijk) als zoon van een Oostenrijkse moeder en een Belgische vader. Hij behaalde het hoger diploma zang met grote onderscheiding aan het koninklijk Muziekconservatorium van Brussel in 1967.

Roumiana Stantcheva, zijn echtgenote, is de Bulgaarse in Sofia geboren pianiste, die hem begeleidde. Zij haalde daar haar hoger diploma piano in 1970. Beiden geven zij sinds jaar en dag recitals in binnen- en buitenland naast hun job als leraar aan het Hoger Instituut voor gewijde muziek en muziekopvoeding in Namen. Hun thuisadres ligt in Nivelles.

Zoals het in een *Schubertiade* past, werd het lied afgewisseld met kamermuziek. Joost Vanbrussel koos samen met violiste **Gudrun Vercampt** charmante sonatines uit voor viool en piano. Ook brachten zij instrumentale bewerkingen van liederen, waarin aan de

soliste de kans werd geboden het beste van zichzelf te geven. Ik heb ooit het zichtbare genoeg gedeeld waarmee Joost dit onmiskenbare talent begeleidde. Het is inderdaad een feest met deze flamboyante muzikante te mogen spelen.

Gudrun begon haar vioolstudies aan de muziekacademie van Tielt. Ze studeerde verder aan het Muziekconservatorium in Brussel, waar zij haar hoger diploma Instrument en het hoger diploma Kamermuziek behaalde. Dit laatste naar ik meen met het maximum van de punten. Daarop volgden een vervolmakingscursus en virtuositeitsopleiding bij **Philippe Hirshhorn**, laureaat van de *Koningin Elisabeth*-wedstrijd. Zij is zelf laureate van de *Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet*, behaalde de prijs *Maurice Lefranc* en trok op met het *Europees Jeugdorkest* in 1987. Momenteel is zij lid van het orkest *Beethoven Academie*, van de ensembles *Zeitklang*, *Musique Nouvelle*, *Arpae*, *Piacevole* en trad reeds aan als violiste in het raam van het *Festival van Vlaanderen*.

Wat uiteindelijk de sfeer zette, was niet echt de smakelijke uitsmijter van wijn & *wienertaart*, maar de bindteksten van **Joost Vanbrussel**. Zij plaatsten de thema's natuur, geloof en liefde in hun juiste romantische context en schiepen als *causerie* vooral de gepaste sfeer van een *Schubertiade*, waar sympathisanten elkaar in een ongedwongen sfeer vinden. Als germanist is Joost uiteraard de man-op-de-juiste-plaats om een hoogmoedige **Goethe** te confronteren met een miskende jonge liedjesschrijver als Schubert. Vermeng dit met het vleugje (levens)filosofie dat hij er als IPSOC-docent aan toevoegt en zeker ook zijn muzikale beslagenheid als zanger en begeleider, en dan heb je een *cocktail* dat vraagt om meer.

Kortom dus: meer van dat. Ik ben overigens zo stout geweest Joost aan te spreken voor een opvolger: een selectie liederen op *Gezelle*-teksten. Heeft de oud-leerlingenbond er 'oren' naar? (N.v.d.R. wij zeggen "ja").

Peter Malisse
Ret. 1978

Als je behoort tot een uitgangsjaar
met een 2 of een 7 achteraan
dan ben je verwacht op
dinsdag 11 november 1997.

Welkom !

HET AMAAT VYNCKEFONDS V.Z.W.

Op een beheerraad van de oud-leerlingenbond begin 1982 zei E.H. Lode Monbaliu (nu pastoor in Damme) dat de verkoop van zijn boeken over Amaat Vyncke en Constant Lievens winst opleverden. Hij wilde het geld aanwenden om de missionarissen van het Klein Seminarie te steunen. Er werd een raad van bestuur samengesteld bestaande uit afgevaardigden van de oud-leerlingenbond, het Klein Seminarie en de missiebond.

De statuten verschenen in het staatsblad op 29 april 1982.

We hebben opnieuw de toelating om FISCALE ATTESTEN te geven voor giften vanaf 1.000 BEF. De toelating krijgt men voor maximum 3 jaar (1996-'97-'98).

Dan moeten we opnieuw een papierberg invullen en afwerken.

Over de doelstellingen van het 12-koppig bestuur een beetje uitleg.

1. Om de 5 jaar worden de oud-leerlingen samengeroepen op 11 november.

De missionarissen uit deze jaren kregen tot nu toe elk 7.000 BEF (3.500 BEF van de OUDLEERLINGENBOND en 3.500 BEF van het AMAAT VYNCKEFONDS).

In 1996 een grote groep. (Zie de begunstigden in het juninummer van 1996)

Vanaf 1997 elk 10.000 BEF (toevallig een kleine groep)

1947 Flameygh Herman - Filippijnen

1952 Foulon Pol - Filippijnen

1962 Bouckaert Geert - Filippijnen

1967 Hostens Jean - Haïti

2. De ± 50 missionarissen die nog op hun missiepost verblijven, zoals u ziet verspreid over de ganse wereld, kunnen een project indienen.

Project (groot woord) wil zeggen een noodplan. Enkele voorbeelden uit de 10-tallen die reeds gesteund werden (financieel).

- Weg aanleggen in de brousse - Daniël Lodrioor (Zaire)
- Heropbouw na brand school - Geert Bouckaert (Filippijnen)
- Elektriciteit leggen - Pol Speybrouck (Libanon)
- Heropbouw na cycloon - Jan Couvreur (Filippijnen)
- Herstel Jeep - Florent Jonckheere (Indië)
- Parochiezaaltje bouwen - Remi Vande Walle (Tanzania) enz. ... enz. ...

Het Amaat Vynckefonds maakt geen kosten. De bestuursleden betalen desnoods zelf.

Dus niets blijft aan onze vingers of het papier plakken. Dus hoe meer giften we ontvangen, hoe meer we kunnen storten aan onze klasgenoten van het Klein Seminarie.

Beste oud-leerling, in Eertijds vindt u het overschrijvingsformulier. Zowel kleine als grote bedragen zijn welkom. Maar de wet schrijft voor: slechts een fiscaal attest vanaf 1.000 BEF.

HET AMAAT VYNCKEFONDS V.Z.W.

ZUIDSTRAAT 25

8800 ROESELARE

Rek. n° 712-0112054-05

(nummer rijksregister niet meer invullen)

Dank namens de missionarissen van het College

Penningmeester Joris Vermeersch

Ret. 1952

ONZE DENKSPORT

Beste puzzelaar,
 Hier komt reeds onze vierde opgave. Wordt het echter ook de laatste? Veel hangt af van jullie respons (zie wat verder!). Maar laat ik niet te pessimistisch klinken en onmiddellijk aan de slag gaan met de oplossing van nummer 3:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1		K		S				T				
2	B	A	N	K	B	E	D	I	E	N	D	E
3		N		E	I	G	E	N		E	E	N
4	V	A	A	L	T		G		T	O	N	G
5		R		T		B	E	V	E	N		E
6		I	D	E	A	A	L		G		D	R
7	W	E	E	R		R		G	E	B	E	D
8			E		T	O	R	E	N		R	
9		O	N	Z	I	N		Z		M	E	S
10	B	E	S		B		T	E	N	A	N	T
11		V		D	E	B	E	T		A		A
12		E	M	I	R		R		I	N	K	A
13		R		N		B	R	O	E	D	E	R
14	A	L	G	E	B	R	A		D		I	T
15		O	E	R		O		N	E	S		
16		P	S		R	E	T	O	R	T		
17		E	T	S	E	R		G		R		
18	A	R	E		D		M	A	R	A		
19				N	E	R	O		E	N		
20		A	R	A			L	E	E	D		
21		G		D	E	M	I		G			
22	K	A	L	E	S		K	O	E	L		
23		M		E	L	F		D	I	A		
24	V	I	L	L	A		I	E	T	S		

Twintigletter-gezegde: Waar een wil is, is een weg.

Onze derde winnaar: Denys Frans, Knapenstraat 3, 8800 Roeselare. **PROFICIAT!!!**

De heer Denys benaderde met zijn antwoord op de schiftingsvraag (7) het dichtst het aantal correcte inzendingen, nl. 4 oplossingen (= ongeveer 0,5% van alle aangesloten leden!!).

Leven we in zo'n drukke tijd, zijn de puzzels te moeilijk (laat het me weten) of spreekt de prijs u niet aan?!? Wel, aan dit laatste verhelpen we wat: deze keer valt er **een boekenbon ter waarde van 1.000.- BEF** te winnen.

Het twintigletterwoord dat we deze keer zoeken, heeft te maken met een aantal gebeurtenissen die ons nog voor het jaar 2000 te wachten staan.

Reglement

- Enkel volledig en juist ingevulde kruiswoordraadsels en het juiste twintigletterwoord komen in aanmerking voor de prijs.
- Schiftingsvraag: - Hoeveel juiste inzendingen zullen er deze keer zijn?
 - Bij ex aequo zal een onschuldige hand de winnaar bepalen.
- Uiterste datum van inzending: 1 oktober 1997.

HORIZONTAAL

2. aardappelsoort
3. dorpsweide - zwerfsteen
4. lel - gaping
5. fokker
6. Europees gebergte - vogel
7. alboliet
8. malloot - onberispelijk
9. berggeel - barrage
10. edelmoedig - voorzetsel
11. causa - Engels telwoord
12. voertuig - pit
13. muziekinstrument - een zekere
14. sleepnet - viskaar
15. coulisse
16. karperachtige vis
17. stug - belemmering
18. dichtbij - omvang
19. ad
20. zangstem - geruisloos
21. afgelegen gehucht
22. hofjonker - dommekracht
23. pronkkastje
24. lorgnet - ijskegel

VERTICAAL

2. smiecht - beroep
3. olm - rivier in België - papegaai
4. persoonlijk voornaamwoord - woudkoe - vis - theater
5. hemelbewoner - koning - eer
6. loot - pop - bergplaats - demarche
7. bijna - aastor - proeftijd
8. wild zwijn - slingerplant - verpozing - spie
9. vogel - bedding - rivier in Frankrijk
10. sneuvelen - schande - gemalen product - deel van het oor
11. vroeger - standaardmaat - momenteel
12. ceremoniën - vroom praten

VEEL SUCCES !!!

*Jan Debels
leraar*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2						20						
3			2				13			4		
4		9										
5												
6												
7										18		
8		12									8	
9												
10												
11							11					
12											5	
13												
14	15								19			
15						7				1	11	
16										2	12	
17										3	13	
18										4	14	
19										5	15	
20								17		6	16	
21						10				7	17	
22			16						6	8	18	
23										9	19	
24			14				1			10	20	

Kunstwerk van Isidoor Godderis, oud-leerling van het Klein Seminarie. Dit kunstwerk siert de nieuwe cultuurtempel van Roeselare: de Spil. (Foto St. Beel)

Familie

GEBOORTEN

Jakob, zontje van Heer en Mevrouw Peter en Leen Vanhulle-Kindt, Roeselare, 17 december 1996 (Eco 1985), Violierstraat 69, 8800 Roeselare.

Amber, dochtertje van Heer en Mevrouw Francky en Iris Vanlerberghe-Verstraete, Roeselare, 11 februari 1997 (WEA 1982), Gemeenhofstraat 37, 8840 Oostnieuwkerke.

Tine, dochtertje van Heer en Mevrouw Piet en Katrien Kindt-Lievens (WEB 1984), Roeselare, 29 januari 1997, Zwevezeelsestraat 61, 8851 Koolskamp.

Isaura, dochtertje van Heer en Mevrouw Bart en Béatrice Ingelaere-Lardinoit (WEA 1979), Brussel, 5 april 1997, Huart-Hamoiriaan 47, 1030 Brussel.

BENOEMING

E.H. Georges Verhelst (subregent 1955-1973), vice-rector van de basiliek van het H. Bloed in Brugge, werd benoemd tot pastoor van Oekene, in opvolging van E.H. Maurits Nevejant (L.Gr. 1939), die eervol ontslag nam.

OVERLIJDENS

Heer Sylveer Matten-Vanallemeersch, geboren in Sleihage-Hoogdele op 17 januari 1920 en overleden te Moorslede op 17 november 1996 (Ret. 1939), vader van Antoon (LWE 1968) en Martin (WEA 1979).

Mevrouw Delfine Vettters, echtgenote van Toon Desmet (RET 1944), geboren te Olen op 9 juni 1924 en overleden te Merksem op 11 november 1996, schoonzuster van Jan Desmet (RET 1945) en Michiel Desmet (RET 1947).

Heer Albert De Gryse, geboren te Wevelgem op 17 maart 1911 en overleden te Roeselare op 3 december 1996, vader van Ludo (RET 1959).

Mevrouw Martha Demets, weduwe van Marcel Vandevelde, geboren te Roeselare op 7 januari 1907 en overleden te Moorslede op 14 december 1996, grootmoeder van Filip Vandevelde (LGR 1986, subregent en leraar).

Heer Albert Lesage-De Cock, geboren in Zwevezele op 17 augustus 1914 en overleden te Roeselare op 8 januari 1997, vader van Pater Werner (LGR 1961) en Marc (WEA 1968) en Luc (WB 1975).

Heer Filip Goethals (LWE 1976) geboren te Roeselare op 11 augustus 1958 en overleden te Zarren op 18 december 1996.

Heer Gaspar Verhaeghe-Adriaens (LGR 1935), geboren te Zwevezele op 10 april 1915 en overleden te Oostende op 22 december 1996.

Heer Paul Vanneste (LGR 1942), weduwnaar van Norida de Zegher, geboren te Roeselare op 15 februari 1923 en overleden te Roeselare op 19 januari 1997, vader van Luc (Eco 1979) en Jan (LGR 1971).

Heer Joost Martin, geboren te Leuven op 21 augustus 1974 en overleden te Kessel-Lo op 12 januari 1997, zoon van Willy Martin (LGR 1960 en oud-leraar).

Heer Gerard-Henri Verbrugghe-Demets, geboren te Meulebeke op 29 december 1920 en overleden te Roeselare op 19 januari 1997, grootvader van Stefan Cokelaere (MWE 1995).

Heer Marcel Remmery-Defoer, geboren te Koolskamp op 25 september 1919 en overleden te Roeselare op 25 januari 1997, schoonvader van Roland Pollet (leraar) en van Jef Pollet (LGR 1969).

Heer Raf Dierick-De Wulf (LGR 1951) geboren te Gent op 25 september 1932 en er overleden op 30 januari 1997.

E.H. Michiel Dewitte (LGR 1933), geboren te Koolskamp op 18 september 1912 en overleden te Ardooie op 10 februari 1997 (leraar van 1942 tot 1951).

Heer Anthime Vandecandelaere-Vandeputte (LGR 1937), geboren te Wervik op 27 augustus 1920 en er overleden op 24 december 1996.

Heer Alain Degryse-Vandenbussche (LGR 1957), geboren te Roeselare op 6 februari 1938 en er overleden op 8 maart 1997, schoonzoon van Albert Vandenbussche (ECO 1929) en schoonbroer van Reginald Huyghebaert (ECO 1959), Jos Vandenbussche (LWI 1963), Herman Vandenbussche (LWE 1966), Paul Malisse (LWE 1966).

Mevrouw Yvonne De Cock, weduwe Georges Cornelis, geboren te Oostakker op 9 februari 1906 en overleden te Roeselare op 27 februari 1997, moeder van Hugo Cornelis (LGR 1952) en Christiaan Cornelis (LGR 1969).

Heer Maurits Muylle, geboren te Roeselare op 24 juli 1929 en er overleden op 11 maart 1997, oom van Patrick Muylle (LWI 1979) en van Luc Clarysse (LGR 1973).

Heer Jules Keirsbilck, geboren te Oostkamp op 11 november 1902 en overleden te Brugge op 19 maart 1997, vader van Gilbert (LGR 1960) en Noël (LGR 1962) en grootvader van Christophe (WEB 1989) en Stephan (WEA 1991) en Bert (5 GLA).

Pater van Scheut, Michel Cattaert (RET 1931), geboren te Oostkerke op 19 november 1913 en overleden te San Antonio, Texas op 17 maart 1997.

Pater van Scheut, Gaston Lootens (RET 1937), geboren te Brugge op 27 november 1918 en overleden te Kortemark op 4 april 1997.

E.H. Stefaan Gyselen (leraar Poësis van 1939 tot 1944), geboren te Wulveringem op 5 april 1915 en overleden te Oostende op 13 april 1997.

Heer Georges Vandaele, geboren te Ledegem op 15 februari 1912 en overleden te Roeselare op 14 april 1997, vader van Gaby (LGR 1967) en Pascal (LWE 1968).

Heer Paul Vanmoerkerke-Vermeersch (LGR 1946), geboren te Roeselare op 1 februari 1926 en er overleden op 16 april 1997, vader van Luc (ECO 1975).

Heer Gerard Germonpré-Van Iseghem, geboren te Moorslede op 11 december 1904 en overleden te Roeselare op 17 april 1997, vader van Arthur Germonpré (Ret. 1949).